

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Megindították 1862-ben Wagner Károly és Divald Adolf

Szerkeszti:

DR. ING. MIHÁLYI ZOLTÁN

LXXIX. ÉVFOLYAM

1940. ÉV

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám

(Távbeszélő: 123-722)

(Postatakarékpénztári csekk számla: 23.602.)

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.

TARTALOMJEGYZÉK

az Erdészeti Lapok LXXIX. évfolyamához.

(Inhaltsverzeichnis zu Bd. 79. — Table des matières.

79me année. — Index to Vol. 79).

1940

TANULMÁNYOK:

(Aufsätze, — Essais, — Articles.)

	Füzet	Old.
<i>Id. Béky Albert:</i> Az ültetés sűrűsége. (<i>Die Pflanzweite. — L'espacement de plantation. — Density of Plantation.</i>)	IV.	255
<i>Biró Zoltán:</i> A vadászati törvény revíziója. (<i>Zur Revision des Jagdgesetzes. — A propos de la revision de la loi sur la chasse. — The Revision of the Game-Law.</i>)	I.	5
— — Aggodalmak. (<i>Befürchtungen. — Soucis. — Anxieties.</i>)	III.	143
— — Néhány szó az egyesületi életünk reformjára vonatkozó cikkhez. (<i>Einige Worte zum Aufsatz über die Reform des Vereinslebens. — A propos de l'article sur les réformes à apporter dans notre vie d'association. — Some Words in Connection with the Article About the Reform of the Association.</i>)	VIII.	458
— — A faellátás kérdése. (<i>Die Frage der Holzversorgung. — La question de l'approvisionnement en bois. — The Question of Timber Supply.</i>)	IX.	556
<i>Z. Csekme László:</i> A bükkhaszonfa feldolgozásáról. (<i>Über die Aufarbeitung des Buchennutzholzes. — Sur l'emploi du bois de hêtre. — Working-Up of Beech Timber.</i>)	IX.	568.
— <i>e. f.:</i> Szükség van-e egyesületi életünk reformjára? (<i>Ist eine Reform des Vereinslebens erwünscht? — Faut-il réformer la Société des Sylviculteurs de Hongrie? — Is A Reform of the Association Necessary?</i>)	VII.	413
<i>Dr. Fehér Dániel:</i> Vizsgálatok a magyar tűzifa fűtőértékéről. (<i>Untersuchungen über den Heizwert des ungarischen Brennholzes. — Recherches sur le pouvoir calorifique des bois de chauffage hongrois. — Researches Into the Heating-Value of Hungarian Firewood.</i>)	III.	147

	Füzet	Old.
Dr. Györfi János: A fadarazsak és kártételük. (<i>Die Holzwespen und ihre Schäden. — Le sirex et ses méfaits. — Woodwasps and the Damage Done by Them.</i>)	II.	77
Dr. Haracsi Lajos: A természetes felújításról. (<i>Über die natürliche Verjüngung. — Sur la régénération naturelle. — Natural Regeneration.</i>)	VIII.	477
Huszár Károly: A diósgyőri kincstári uradalom erdőgazdasága. (<i>Die Forstwirtschaft der ärarischen Domäne Diósgyőr. — La sylviculture dans la propriété domaniale de Diósgyőr. — Forestry at the Diósgyőr State Property.</i>) III. 184.	IV.	260
Kállay Árpád: Gyors fatömegbecslés akácállományokban. (<i>Schnelle Massenschätzung in Akazienbeständen. — Estimation rapide du volume de bois dans les peuplements d'acacias. — Quick Estimation of the Quantity of Timber in Locust Stands.</i>)	VIII.	483
Dr. Kovács Ernő: Mi is az az erdészeti üzemgazdaságtan? (<i>Was ist „Forstliche Betriebswirtschaftslehre“? — Qu'est-ce que la science de l'exploitation forestière? — Of What Does Forest Economy Consist?</i>)	XI.	650
Dr. Magyar János: Az egykorú állomány fáinak az osztályozása. (<i>Die Gliederung der Bäume der gleichaltrigen Bestände. — Classement des arbres d'un peuplement d'âge uniforme. — Classification of Trees of Contemporary Stands.</i>)	VIII.	487
Mattyasovszky Emil: Üzemrendezési tervezet. (<i>Forsteinrichtungsentwurf. — Plan d'aménagement préliminaire. — Working Plan Report.</i>) . . . VII. 422	VIII.	474
Nagy László: A Hoverla őserdeje. (<i>Der Urwald am Hoverla-Berg. — La forêt vierge de la montagne de Hoverla. — The Virgin Forest on Mount Hoverla.</i>)	III.	176
Roth Gyula: Az erdőlésről. I. II. (<i>Über die Durchforstung I. II. — Sur les éclaircies I. II. — About Thinning I. II.</i>) . . . . ., VIII. 467.	XII.	698
Sólyom: Névtelen hősök. (<i>Heiden ohne Namen — Héros inconnus. — Nameless Heroes.</i>)	VIII.	453
Szederjei-Ostadál Jenő: A homoki erdők fafajainak megválasztásáról, az akác-telepítésről és a lecsapolások hatásáról. (<i>Über die Auswahl der Holzarten bei der Sandaufforstung, über die Akazienpflanzung und Wirkung der Entwässerungen. — Sur le choix des essences pour le boisement des sables et sur la plantation des acacias et l'effet des drainages. — Selection of Trees Species for the Afforestation of Sand Soils, Locust Planting And the Effects of Drainage.</i>)	III.	161
Szeless István: Néhány állományalakunk gyéritési adatai. (<i>Durchforstungsergebnisse aus einigen Bestandtypen. — Données sur l'éclaircie d'un certain nombre de types de nos peuplements. — Thinning Figures of Some Stand Types.</i>) . . . . ., V. 326.	VI.	366
vitéz Tifos Béla: Erdészeti sziktalaj-meghatározási módok (<i>Forstliche Bestimmungsmethoden der Alkali- („Szik“) Böden. — Méthodes pour déterminer la nature des sols alcalins dans les forêts. — Forestry Methods Determining Alkaline („Szik“) Soils.</i>)	XII.	716

Végi István: A Duna-Tisza közti futóhomoktalajok fizikai tulajdonságai az akácfasítás szempontjából. (<i>Die physikalischen Eigenschaften der Flugsandboden der Donau-Theiss-Niederung vom Standpunkt der Akazienpflanzung.</i> — <i>Les propriétés physiques des sols de sable mouvant dans la plaine comprise entre le Danube et la Tisza, au point de vue de la plantation des acacias.</i> — <i>Physical Qualities of Shifting Sand Soils of the Danube-Tisza Plain with Respect of Locust Planting.</i>)	I.	23
— — Az alföldi futóhomok-talajokban előforduló, könnyen felvehető kálium jelentősége a fásítás szempontjából. (<i>Die Bedeutung der in den Flugsandböden des Tieflandes vorhandenen, leicht aufnehmbaren Kalimenge vom Standpunkt der Akazienpflanzung.</i> — <i>Sur la potasse existant dans les sables mouvant de la Plaine et facilement assimilable, au point de vue de la plantation d'acacias.</i> — <i>The Easily Absorbable K₂O Content of Shifting Sand Soils in the Hungarian Great Plain as Affecting Locust-Plantations.</i>)	IV.	252
— — Az erdei talaj televény- és könnyen oldódó P ₂ O ₅ -tartalmának az évi változása. (<i>Die jährliche Schwankung der Humus- und leichtlöslichen P₂O₅-Menge im Waldboden.</i> — <i>Les variations de la teneur du sol forestier en humus et en anhydride phosphorique (P₂O₅) facilement soluble.</i> — <i>Annual Changes of the Humus and Easy Soluble P₂O₅-Content of Wood Soils.</i>)	IX.	563
Dr. Vasvári Miklós: Erdély visszakerült része és a madárvilág. (<i>Der heimgekehrte Teil Siebenbürgens und die Vogelwelt.</i> — <i>Les oiseaux dans les régions transylvaines récupérées.</i> — <i>The Returned Part of Transylvania and Its Birds.</i>)	XII.	732
Virágh Béla és Birck Oszkár: Mennyi erdőt kaptunk Északerdély visszaesatolásával? (<i>Wieviel Waldfläche kam mit dem angegliederten Teil Siebenbürgens zurück?</i> — <i>Combien la Hongrie a gagné de surface boisée avec les régions libérées de Transylvanie?</i> — <i>How Many Woodlands Came Back With the Reunited Parts of Transylvania?</i>)	X.	601

VADÁSZAT.

(Jagd. — Chasse. — Hunting and Shooting.)

Szederjei Akos: Kormeghatározás: A vaddisznónál	I.	29
— — Kormeghatározás: A farkasnál és a rókánál	II.	96
— — Kormeghatározás: A „nagy kakas“-nál	III.	193
— — Kormeghatározás: Az őznel . . . . . VI. 374.	VII.	427
— — Kormeghatározás: A hiúznál és vadmacskánál	VIII.	493
— — Kormeghatározás: A nyúlánál	X.	615
— — Kormeghatározás: A zergénél	XII.	739

ÉRTESÍTÉSEK:

(Ankündigungen. — Informations. — Informations.)

Tagdíjbefizetési kérelem	I.	1
Meghívó az Országos Erdészeti Egyesületnek 1940. évi január hó 25-én Budapesten tartandó <i>rendkívüli közgyűlésére</i>	I.	2
<i>Nagyszalánczy Brunó f (-ie)</i>	I.	3
<i>Kaán Károly f (Mihályi)</i>	II.	65
Az Országos Erdészeti Egyesület tiszteletbeli tagjai. (<i>Mihályi Zoltán dr.</i>)	II.	71
Meghívó az Országos Erdészeti Egyesületnek Budapesten az egyesület székházában f. évi március hó 12-én (kedden) délelőtt 11 órai kezdettel tartandó <i>rendkívüli közgyűlésére.</i>	II.	76
A legelső magyar ember. (<i>M.</i>)	III.	141
Miniszterünk kiténtetése	IV.	249
Megjelenik az Erdészeti Zsebnaptár	IV.	250
Meghívó a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet <i>erdőmérnöki szakosztályának</i> f. évi május hó 10-én délután 18.30 órakor az Egylet székházában (IV., Reáltanoda-utca 13—15.) tartandó ülésére	IV.	251
Kérelem az Erdőbirtokos urakhoz	V.	317
Meghívó az Országos Erdészeti Egyesületnek 1940. évi július hó 3-án, szerdán délelőtt 11 órai kezdettel <i>Kassán</i> , a Vármegyeháza közgyűlési termében <i>tartandó rendes közgyűlésére.</i>	VI.	365
Aranyérmert nyert Kaán Károly utolsó munkája	V.	325
Erdély! (<i>B. Z.</i>)	IX.	553
Adakozzunk a vértanu erdészeti és vadászati alkalmazottak emlékművére!	IX.	556
Meghívó az Országos Erdészeti Egyesületnek 1940. évi december hó 19-én Budapesten, az egyesület székházában tartandó <i>rendes közgyűlésére.</i>	XI.	649
	XII.	697

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

(Vereinsnachrichten. — Nouvelles de l'Association. —

Society notices.)

Választmányi ülés. II. 100, IV. 270, VII. 432, X. 617, ...	XII.	746
Rendkívüli közgyűlésünk	II.	101
Második rendkívüli közgyűlésünk	IV.	274
Vadászatügyi értekezlet	IV.	276
Az Országos Erdészeti Egyesület 1939. évi zárószámadása és 1941. évi költségelőirányzata	XII.	741

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

(Amtliche Mitteilungen. — Communications officielles. — Official Communications.)

A m. kir. minisztérium 100/1940. M. E. sz. rendelete a bel-
földön kitermelt faanyagok (müfa, tűzifa, faszén és
tölgykéreg) kötelező bejelentése tárgyában kiadott
7150/1938. M. E. sz. rendelet egyes rendelkezéseinek
módosításáról és kiegészítéséről . . . . . I. 34

A belföldön kitermelt faanyagok (müfa, tűzifa, faszén és
tölgykéreg) kötelező bejelentése tárgyában kiadott
7150/1938. M. E. sz. rendeletnek a 100/1940. M. E. sz.
rendelettel módosított szövege . . . . . II. 108

Figyelmeztetés . . . . . II. 111

Az Országos Erdőgazdasági Tanács tagjai . . . . . II. 111

A m. kir. földművelésügyi miniszter 222.000/1939. II-1.
számú rendelete az 1935. IV. t. c. végrehajtásával
kapcsolatosan felmerülő egyes ügyeknek az elsőfokú
erdőrendészeti hatóság hataskörébe való utalása tár-
gyában . . . . . III. 196

A m. kir. földművelésügyi miniszter 72.444/1940. II. 2. sz.
rendelete a fakitermelési határidőnek az 1939/1940. évi
termelési időnyben való meghosszabbítása tárgyában . . . . . III. 202

Az Államerdészeti Tisztviselők Gyermekeinek Nevelését
Segélyező Alap zárószámadása az 1938/39. évről . . . . . III. 203

A m. kir. földművelésügyi miniszter 73.937/1940. sz. ren-
delete az 1939/40. évi téli termelés (döntés, kiszállí-
tás, vágás, kitakarítás) határidejének meghosszab-
bitása tárgyában . . . . . IV. 278

Az árellelőrzés országos kormánybiztosának 4.003/1940. sz.
rendelete a tűzifa legmagasabb árának megállapítá-
sáról szóló 9210/1939. sz. rendelet kiegészítése és egyes
intézkedéseinek módosítása tárgyában . . . . . IV. 278

A m. kir. földművelésügyi miniszter 143.560/1940. sz. ren-
delete az őzvak vadászati tilalmi idejének meg-
hosszabbítása tárgyában . . . . . IV. 279

A m. kir. földművelésügyi miniszter 76.508/1940. sz. ren-
delete az 1939/40. évi téli termelési határidőnek
újabb meghosszabbítása tárgyában . . . . . V. 336

Kivonat a m. kir. minisztériumnak az általános forgalmi-
adó (adóváltság), az értékpapírforgalmiadó és a fény-
üzési forgalmiadó kulcsainak felemelése tárgyában
kiadott 3200/1940. M. E. sz. rendeletéből . . . . . V. 337

Az árellelőrzés országos kormánybiztosának 10.190/1940.
Á. K. sz. rendelete a tűzifa legmagasabb árának a
megállapításáról . . . . . VI. 385

A m. kir. minisztérium 4.100/1940. M. E. sz. rendelete a
Magyar Szent Koronához visszatért kárpátaljai ter-
ületeken az erdei termékek és hasznóvételük érté-
kesítésére vonatkozó szerződések rendezése tárgyában . . . . . VI. 391

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter
59.448/VI/1940. sz. rendelete a hazai és külföldi
tűzifára fennálló vasúti fuvardíjkezdmény érvény-
nyének meghosszabbítása tárgyában . . . . . VII. 438

	Füzet	Old.
Erdei termékek és fűrészárak bejelentése és zár alá vétele	VII.	438
A m. kir. földművelésügyi miniszter 180.298/1940. sz. rendelete az 1939/40. és 1940/41. évi fatermelési határidők módosítása tárgyában	VIII.	497
A m. kir. földművelésügyi miniszter 194.100/1940. F. M. sz. rendelete a vadászat gyakorlásának a Magyar Szent Koronához visszatért kárpátaljai területen való szabályozása tárgyában.	VIII.	498
A m. kir. minisztérium 5610/1940. M. E. sz. rendelete az elpusztult vadállomány helyreállítása végett szükséges intézkedések tárgyában.	VIII.	499
A m. kir. földművelésügyi miniszter 145.900/1940. sz. rendelete a vadászati tilalmi idők módosítása tárgyában.	VIII.	500
A m. kir. minisztériumnak 5.780/1940. M. E. sz. rendelete a tüzifaellátás biztosítása tárgyában	VIII.	501
A m. kir. földművelésügyi miniszter 181.200/1940. F. M. sz. rendelete a tüzifaellátás biztosításáról szóló 5780/1940. M. E. sz. rendelet végrehajtása tárgyában	VIII.	503
A m. kir. földművelésügyi miniszter 181.900/1940. sz. rendelete tüzifaforgalom egyes kérdéseinek a szabályozása tárgyában	IX.	579
A m. kir. minisztérium 6490/1940. M. E. sz. rendelete a fa kitermelésének és szállításának előmozdítása érdekében szükséges egyes rendelkezések tárgyában	IX.	581
A m. kir. honvédelmi miniszter 66.000/1940. sz. rendelete az ország faszükségletének biztosítása érdekében lovak és fogatos járművek igénybevétele tárgyában.	XI.	661
A m. kir. földművelésügyi miniszter 185.500/1940. sz. rendelete a tüzifaellátás biztosításáról szóló 5.780/1940. M. E. sz. rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 181.200/1940. F. M. sz. rendelet egyes rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről	XI.	664
A m. kir. földművelésügyi miniszter 185.920/1940/I.—1. sz. rendelete a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országgrészen az erdészeti igazgatás szervezete tárgyában	XII.	750
A m. kir. földművelésügyi miniszter 199.685/1940. sz. rendelete a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi területen a vadászati tilalmi idő szabályozása tárgyában	XII.	754
A m. kir. minisztérium 8430/1940. M. E. sz. rendelete a Magyar Szent Koronához visszacsatolt kárpátaljai területen végrehajtott földbirtokrendezéssel kapcsolatos kérdések szabályozása tárgyában	XII.	755
Helyreigazítás a 185.500/1940. F. M. számú rendelethez	XII.	761

IRODALOM.

(Literatur. — Bibliographie. — Literature.)

Kaán Károly: Alföldi kérdések. (—e. f.)	I.	86
Krippel Móric: Adatok a helyes magyar erdészeti szaknyelvhez. (F...ó)	I.	41

	Füzet	Old.
<i>Nagyszalánczy Brunó</i> : Vadászatjogi kérdések. (M.)	II.	113
Térképészeti Közlöny. V. évf. 1—2. sz. (M.)	II.	114
<i>Dőry Lajos</i> : Zöldmező Naptár	II.	116
Erdészeti Kísérletek	III.	206
<i>Killian—Fehér</i> : Recherches sur la microbiologie des sols désertiques	III.	208
<i>Pávó Elemér</i> : Magyar Kertészeti Szótár. (M.)	III.	209
<i>Aquila</i> . (M.)	IV.	280
<i>Szlávik Nándor</i> : Vadtenyésztés és vadászat	IV.	282
<i>Förster Rezső</i> : A tűzvész megelőzése vegyi anyagokkal a légtalamban (M.)	V.	339
<i>Dr. Trauer Ervin</i> : Erdőgazdasági alapismeretek.	VI.	393
<i>Karsai Károly</i> : Kassa sz. kir. város, mint erdőbirtokos	VI.	394
<i>Szántó István</i> : Erdőtenyésztet, éghajlat és lecsapolás a Kárpátok medencéjében, az Alföldre való tekintettel. (Dr. Bacsó Nándor)	VII.	439
A mezőgazdasági haladás legújabb vívmányai	VII.	443
A Vadászkutya	VII.	444
<i>Knuchel</i> : Fahibák (Holzfehler)	VIII.	507
<i>Kogutowicz Károly</i> Em'ekkönyv	VIII.	507
<i>Nikolits György</i> : Vadászati Útmutató	VIII.	508
A M. Kir. Kertészeti Akadémia Közleményei	X.	623
<i>Grünwoldt</i> : Die Dokumentazion in der Forstwirtschaft (M.)	X.	623
A Természet Világa (Dr. Wagner János)	XI.	666
<i>Intersylva</i> (M.)	XII.	762
<i>Dr. Tomasovszky Imre</i> : Erdészettan	XII.	763
<i>Csath András</i> : Madárkitömés	XII.	764
Hazai folyóiratok. I. 43, II. 116, III. 210, IV. 282, V. 359, VI. 394, VIII. 509, IX. 583, X. 624, XI. 667	XII.	764
Külföldi lapszemle. I. 46, II. 118, III. 214, IV. 286, V. 342, VI. 397, VIII. 514, IX. 585, X. 627, XI. 670	XII.	767

KÜLÖNFÉLÉK.

(Verschiedenes. — Divers. — Notes.)

Halálozások:

<i>Bitai András</i> †	VII.	445
<i>Böhm Ferenc</i> †	VII.	445
<i>Dezső Zsigmond</i> †	X.	635
<i>Erős Rezső</i> †	XI.	676
<i>Fás Géza</i> †	VIII.	527
<i>Fischl József</i> †	III.	223
<i>Pagi Gönczky Béla</i> †	III.	223
<i>Locker Antal</i> †	VII.	445
<i>Id. Székelyi gróf Mailáth József</i> †	IV.	294
<i>Ocsárd Károly</i> †	VIII.	527
<i>Tótrónai és Blatnicai báró Prónay Dezső</i> †	IV.	294

	Füzet	Old.
Répasszky István †	IV.	294
Szlavnicai Sándor Béla †	IV.	293
Soltész Gyula †	XI.	676
Terray Gyula †	II.	131
Wilhelmb Gyula †	VII.	445
Személyi hírek: I. 53, II. 131, III. 223, IV. 295, V. 348		
VI. 402, VII. 445, VIII. 527, IX. 590, X. 635, XI. 676,	XII.	775
A rend kedvéért: I. 28, III. 247, IV. 307, V. 356, VII. 444,	IX.	594
Az állami mérnöki kar sérelmei a képviselőházban	I.	55.
Helyreigazítás	I.	57
Új erdőmérnökök	II. 132, IV. 235	VII. 446
In memoriam!	II.	132
Az első gazdatiszti továbbképző tanfolyam	II.	132
Tagtársaink szíves figyelmébe	III.	224
Felhívás a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet erdőmér- nöki szakosztályába való belépésre (Czillinger János)	III.	224
A német erdészeti felsőoktatás végleges rendezése (M.)	III.	226
A kanadai nyáj tenyésztéséről.	III.	228
A fagyasztás szabályozása Franciaországban	III.	230
Az akáccsemeték esonkításáról (M.)	III.	231
A magyar természetvédelem kérdései	III.	232
Levélsekreány.		
Az első év mérlege	III.	236
Kérelem a Földművelésügyi Miniszter Úrhoz	III.	241
A „Selmeci Magyar Ház” javára indított gyűjtésünk végső eredménye	III.	233
A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének évi jelen- tése	III.	235
A 8 német faügyi értekezlet	III.	235
A Nemzetközi Erdészeti Központ működése	IV.	295
A II. erdőmérnök-továbbképző tanfolyam	IV. 296	V. 353
Kiegészítő megjegyzések a magyar fák fűtőhatására vo- natkozó közleményhez. (Dr. Fehér Dániel)	IV.	296
Közgyűlések. 1. A Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége. — 2. A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete. (M.)	IV.	296
Kiállítások. 1. A Nemzeti Vadászati Védegyelet vadászdisz- bematatója. — 2. Az Országos Mezőgazdasági Kiál- lítás. (M.)	IV.	301
Lelki gyakorlatok a Manrézában. (Czillinger János)	IV.	305
A M. Kir. Madártani Intézet kérelme	IV.	306
Országos kutyakiállítás	IV.	306
Jóleső elismerés	V.	349
Hírek a Magyar Mérnök- és Építész Egyletből	V.	350
Utólagos adományok a „Selmeci Magyar Ház”-ra	V.	355
Fűrészmasterképző tanfolyam	V.	355
Felhívás. (Czillinger János)	V.	356
Továbbképző tanfolyamunk	VI.	403
A legöregebb európai akác halála	VI.	403
A M. Kir. József Nádor Műegyetem IV. éves mezőgazda- sági hallgatóinak idei erdőgazdasági tanulmányútja	VI.	403

	Füzet	Old.
Ügyvezetőnk felszólalása a felsőházban	VII	447
Nem tarthattuk meg közgyűlésünket és elmarad továbbképző tanfolyamunk is	VII	447
Kaán Károly emléktáblája a Szentgyörgyhegyen és újabb akadémiai kitüntetése. (Pápa Miklós dr.)	VIII	527
Mit láttunk Kárpátalján? (Madas András)	VIII	530
Az akáccsemeték esonkítása. (vitéz Tikos Béla)	VIII	536
Az új német erdészkatona-ság	VIII	539
Az erdő trágyázása	VIII	540
Az ültetés sűrűségéről	VIII	541
Az erdőtisztek érdekképviseletének a kérdése	VIII	542
Hibaigazítás	VIII	544
A „Hermann Göring“ Erdészeti Tudományos Akadémia Németországban	IX	591
Felhívás a manrézai lelkigyakorlatokra	XI	593
Üdvözlés Finnországból	X	636
Maros-Torda, Csík és Háromszék vármegyék erdőségeinek a mai állapota. (Fröhlich Gyula)	X	636
Hozzászólás a faellátás kérdéséhez. (Gr. Keglevich Gyula)	X	640
Adományok a vértanuhalált halt erdészeti és vadászati alkalmazottak emlékművére . . . . . X. 642, XI. 690	XII	787
Pisztrángtenyésztési tanfolyam	X	643
Előfizetési felhívás. (Csath András)	X	643
Egyesületünk barátaihoz!	XI	667
A Nemzetközi Erdészeti Központ budapesti ülése. (M.)	XI	678
A „Névtelen hősök“ c. cikkhez. (Barthos Gyula)	XI	683
Megjegyzések Fröhlich Gyula cikkéhez. (Kováts Albert)	XI	683
Vadóri szakvizsga	XI	687
A mezei nyúl tilalmi idejének a meghosszabbítása	XI	687
Tenyészvad-juttatás	XI	688
Az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézetnél kötetendő 1940. évi kötelező balesetbiztosítások	XI	689
Fultán János és a többiek. (Dr. Pápa Mik'ós.)	XII	776
„Mennyi erdőt kaptunk Északerdély visszacsatolásával?“ (Dr. Földváry László)	XII	779
Az erdészeti szakoktatás kérdése a képviselőházban	XII	782
A „Hermann Göring“ Akadémia első ülése. (M.)	XII	787
Az „Erdészeti Zsebnaptár“ előfizetőihez	XII	784
Befejező szavam a görgényi uradalom erdőgazdálkodása ügyében. (Fröhlich Gyula)	XII	785
Az erdészeti szaktanácsadók biztosítása	XII	786
Elvesztett bizonyítvány	XII	786
Adományok a vértanuhalált halt erdészeti és vadászati alkalmazottak emlékművére	XII	787
Meghívó a Magyar Mérnök- és Építész Egyesület geodéziai és erdészeti szakosztályainak 1940. évi december hó 20-án tartandó ülésére	XII	791

HIRDETÉSEK.

(Anzeigen. — Annonces. — Advertisements.)

I. 58. II. 136, III. 242, IV. 308, V. 357, VI. 404, VII. 449, VIII. 545, IX. 595, X. 644, XI. 692	XII. 792

MELLÉKLETEK.

(Beilagen. — Suppléments. — Supplements.)

Felhívás az „Erdészeti Zsebnaptár“ előfizetésére, válasz- levelezőlappal	IV.
A kassai közgyűlés ellátási módozatai és költségei . . .	V.
Jelentkezési lap a kassai közgyűlésre	V.
Dr. Trauer Ervin: „Erdőgazdasági alapismeretek“ c. könyvének a hirdetése	V.
A II. Erdőmérnök-Továbbképző Tanfolyam órarendje . .	VI.
Jelentkezési lap a II. Erdőmérnök-Továbbképző Tan- folyamra	VI.
Sajtóhibák Szántó István „Erdőtenyészet, éghajlat és le- csapolás a Kárpátok medencéjében“ c. művéhez . .	IX.

ERDÉSZETI LAPOK

LXXIX.
ÉVF.AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
K Ö Z L Ö N Y E1.
FŐZET.

KIADJA AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Megindították 1862-ben Wagner Károly és Divald Adolf

Felelős szerkesztő és kiadó:

DR. ING. MIHÁLYI ZOLTÁN

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díja: egész évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagdíj fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Alkotmány-u. 6 sz. II. em. (Tavb.: 123-722.)

Közleményeink egészben vagy részben való átvétele csak a forrás megnevezése mellett történhetik.

Tagdíjbefizetési kérelem.

Az új év küszöbén — az eddig követett szokás szerint — azzal a kéréssel fordulunk t. Tagtársainkhoz, hogy az egyesülettel szemben fennálló kötelezettségeiknek eleget tenni szíveskedjenek.

Alapszabályaink 10. §-a értelmében az évi tagdíjat legkésőbb március hó 31-ig teljes egészében be kell fizetni.

Az egyesület anyagi ügyeinek rendezése érdekében megindított munkánk eddigi eredményeit csak úgy tudjuk a jövő számára is biztosítani, ha a hátralékok nem szaporodnak tovább.

Igazgató-választmányunk határozata értelmében ezentúl a háború előtti szigorú rendhez kell tartanunk magunkat, amely szerint a két évi tagdíj összegét meghaladó tartozás behajtására — ha felszólításunk eredménytelen marad — az alapszabályok 11. §-ában biztosított bírói segítséget is igénybe kell vennünk.

A f. évi előírás kiegyenlítése céljából lapunk mostani számához 1 drb postatakarékpénztári befizetési lapot is mellékelünk.

Hisszük, hogy t. Tagtársaink közérdekű fáradozásunkban és az „Erdészeti Lapok“ eddigi színvonalának fenntartásában tagsági kötelezettségeik lelkiismeretes teljesítésével támogatnak bennünket.

*Az Országos Erdészeti Egyesület
Titkári Hivatala.*

MEGHIVÓ

az Országos Erdészeti Egyesületnek 1940. évi január hó 25-én, csütörtökön, délelőtt 11 órai kezdettel Budapesten, az egyesület székházában tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. A tűzifa termelői árának védelme érdekében teendő lépések.
3. Javaslat a tervbevett vadászati törvény alapelveire vonatkozólag.
4. Tiszteletbeli tagok választása.
5. Az igazgató-választmány kiegészítése a megürült tagsági helyek betöltésével.
6. A nyár folyamán tartandó rendes közgyűlés helyének és idejének megállapítása.
7. Esetleges indítványok.

A közgyűlés elé terjesztendő indítványokat január hó 24-én, déli 12 óráig kell a titkári hivatalhoz benyújtani.

Budapest, 1940 január hó 10.

Az elnök megbízásából:

Biró Zoltán s. k.
ügyvezető.

*

A közgyűlés után 14 órakor a Britannia-szállóban társas-ebéd. A teríték ára — kiszolgálással, ital nélkül — 3.80 P.

Kérjük igen tisztelt Tagtársainkat, hogy a közgyűlésen, illetve a társasében való részvételi szándékukat egyesületünknek január hó 20-ig bejelenteni szíveskedjenek.

Nagyszalánczy Brunó †

(1879—1939.)

A magyar erdészet fájának egyik legértékesebb ágát törte le e napokban a könnyörtelen halál.

Nagyszalánczy Brunó elhunytával ismét eggyel apadt azoknak a vérbeli erdészeknek száma, akik soha el nem múló barázdát szántottak a magyar erdőgazdaság ugarán.

Nevét, fáradhatatlan munkásságát, szeretetreméltó egyéniségét és meleg baráti szívét ismerte mindenki, akinek a magyar erdészettel valami kapcsolata volt. Kiváló szaktudása, higgadt ítélőképessége vitték előre szépen ívelő hivatali pályáján az államerdészethél, amelynek hosszú időn keresztül a vezérkarához tartozott.

Nagyszalánczy Brunó 1879. február hó 15-én született Nagyszalánczon, Abauj-Torna vármegyének még mindig idegen kézen lévő részén, hol édesatyja akkoriban *gróf Forgách István* erdőmestere volt. Már gyermekkorában magába szívta az erdő szeretetét, amely aztán elkísérte a sírig.

Középiskoláit Kassán járta és erdészeti tanulmányainak befejezése után, 1900-ban a rimaszombati m. kir. erdőhivatalhoz nevezték ki ideiglenes minőségű erdőgyakornoknak.

Két évvel később, amikor az erdészeti államvizsgát letette, Erdélybe, a csikszeredai m. kir. erdőhivatalhoz helyezték át. 1904-ben, mint m. kir. erdészjelölt, visszakerült a rimaszombati m. kir. erdőhivatalhoz. Innen 1907-ben szolgálattételre a földművelésügyi minisztérium I. A. ügyosztályába rendelték be.

1907-ben m. kir. erdész, 1911-ben m. kir. erdőmérnök, 1916-ban főerdőmérnök, 1921-ben erdőtanácsos és rá hat évre főerdőtanácsos.

1932 augusztusában kapta meg a miniszteri tanácsosi címet és jelleget, a következő év júliusában pedig valóságos miniszteri tanácsos lett. Ebben a rangban vonult 1936 június végén végleges nyugalomba.

Nagyszalánczy Brunó évtizedeken át volt az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának nagyrabecsült tagja és amíg a betegség lábáról le nem döntötte, az egyesület minden megmozdulásában a legtevékenyebben vett részt.

Az új erdőtörvény összeállítása és kodifikációs munkája az ő nevéhez fűződik. Az előkészítő tárgyalásoktól kezdve, a tervezetnek, a módosításoknak, majd a végrehajtási utasításnak minden részletét behatóan megvitatta az érdekképviselettel és ennek

a fáradhatatlan buzgóságnak, óriási körültekintésnek és tiszta tárgyilagosságnak a korszakalkotó eredménye az a mű, amely elindította a magyar erdőgazdaság fejlődését egy jobb jövő felé és emléket emelt — *aere perennius* — az alkotójának.

Nagyszalánczy Brunó munkás élete nem szünt meg a nyugalombavonulással, sőt tehetségének sokoldalúsága talán csak ezután jutott volna teljes mértékben érvényre, ha a kegyetlen halál ebben meg nem akasztja.

Kiváló szolgálatainak elismerését jelentette, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter az Országos Erdőgazdasági Tanácsban is helyet biztosított neki és az Országos Fagazdasági Tanácsban az alelnöki tisztet ruházta rá. Fakereskedelmi körökben is mindig általános figyelmet keltett az állásfoglalása, ezt a „*Magyar Fapiac*“-ban megjelent tanulmányainak élénk visszhangja igazolja.

Amikor pedig az Országos Erdészeti Egyesület programjába vette a vadászati törvény revíziójának előkészítését és a minden oldalról éles megvilágítást igénylő alapelvek lefektetéséről volt szó, *Nagyszalánczy Brunó* önként vállalt tagságot abban a bizottságban, amely heteken át tartó tárgyalásokkal tudta csak feladatát megoldani.

Ezért hihetetlen szinte számunkra, hogy ez a páratlan buzgóság, ez az izzó szakszeretet már nincs közöttünk és aki alig néhány hónappal azelőtt még ragyogó tervekről beszélt, megtért abba a földbe, amelyért egy életen át dolgozott.

Legyen a vigasztalónk, hogy még megérhette a magyar látóhatár megnövekedését, hogy feléje zúgtak ifjúságának szép emlékeivel a kárpáti fenyvesek és hogy a sokat szenvedett, áldott magyar föld szeretettel fogadta ölébe hű fiát, aki hű volt mindhalálig hitében, magyarságában és szakszeretében.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

—ie.

A vadászati törvény revíziója.

Ismeretes olvasóink előtt, hogy egyesületünk évek óta foglalkozik ezzel a kérdéssel.

Igazgató-választmányunk még az 1938. év folyamán külön bizottságot küldött ki, amelynek az volt a feladata, hogy a tárgyat részletesen megvitatva, megfelelő javaslatot tegyen az egyesületnek.

A bizottság már a múlt év közepén elkészült a rábízott munkával és javaslatát igazgató-választmányunk múlt évi decemberi ülésén szintén letárgyalta.

Tekintettel az ügy nagy fontosságára, az igazgató-választmány a kérdést végleges döntés céljából *a január hó 25-én tartandó rendkívüli közgyűlés* elé utalta.

Feltétlenül szükséges ezért, hogy a bizottság állásfoglalásáról olvasóinkat tájékoztassuk.

A bizottság elsősorban megállapította azt, hogy régi vadászati törvényünk bőségesen módot nyújtott a vadászat megfelelő fejlesztésére és a hiba tisztán az volt, hogy a közbeeső idők nem végezték el az alapvető törvényen azokat a csiszolásokat és módosításokat, amiket a körülmények változása szükségessé tett volna.

A kiküldött bizottság az egyesület hivatásának megfelelően elsősorban az erdőgazdasággal kapcsolatos erdei vadászat és az erdő lététől el nem választható nagyvad-tenyésztés kérdéseivel kívánt foglalkozni. A mezőgazdasági területek vadászatával csak annyiban, amennyiben az az erdei vadásztól el nem különíthető.

A bizottság nem tekintette feladatának azt, hogy paragrafusokba foglalt törvényjavaslat-tervezetet terjesszen elő, hanem csupán azoknak az alapelveknek a megvitatására tért ki, amelyek figyelembevételével kellene az új vadászat törvényt összeállítani.

1. A vad tulajdonjoga.

Elsősorban szakítani kíván azzal a római jogból átvett felfogással, hogy a vad senkinek sem a tulajdona („*res nullius*“).

A bizottság véleménye szerint az ország területén élő vadállomány egyike nemzetünk kincseinek, amelyre a tulajdonjogot foglalás címén elsősorban a terület tulajdonosa jogosult megszerezni.

Ez a felfogás jogalapot ad az államnak ahhoz a ténykedéséhez, amely a vadászati jog gyakorlását bizonyos kincstári illeték lerovásától teszi függővé és nem változtat a régi törvénynek azon az alapelvén, hogy a vadászati jog gyakorlása a földtulajdonnak elválaszthatatlan tartozéka.

A futóvadra vonatkozó tulajdonjog a bizottság álláspontja szerint megszerezhető azáltal is, ha a tulajdonos a területet olyan állandóan jókarban tartott kerítéssel veszi körül, amelyen a futó vad — sem ki, sem befelé — áthatolni nem tud.

Az az álláspont, hogy a vadállomány nemzeti kincs, nemcsak jogot ad az államhatalomnak, de kifejezetten köteletségévé teszi, hogy ennek a kincsnek a megfelelő hasznosításába törvényes intézkedésekkel is belenyúljon.

Az elvi felfogás tehát nemcsak jogalapot ad, de kifejezetten szükségessé teszi a vadászati törvény megalkotását.

2. A vadászterület nagysága.

A bizottság teljes mértékben magáévá tette a régi vadászati törvénynek azt az állásfoglalását, hogy a vadászat önálló gyakorlatához bizonyos területnagyság szükséges. (Önálló vadászterület).

Nem találta azonban helyesnek ebből a szempontból ma már a régi vadászati törvényben minden megkülönböztetés nélkül egyformán megállapított területnagyságot.

A bizottság véleménye szerint azokban az erdőkben, ahol nagyvad (szarvas, dámvad, muflon) tenyészik s ahol ennek a tenyészetnek a fenntartása közérdekből is kívánatos, a vadtenyészetnek is alapjául szolgáló önálló vadászterület nagyságát 1000 kat. holdban kellene megállapítani.

Ahol ennél kisebb erdőterületek érintkeznek a nagyvadas összefüggő erdőterülettel, ott ezeknek az erdőterületeknek a vadászatát a *szomszédos mezőgazdasági területek vadászatától el kellene különíteni.*

Ha az egyenkint 50 kat. holdnál nagyobb, de egymással összefüggő kisebb erdőterületek együttesen az 1000 kat. holdat meghaladják, joguk legyen külön vadászterületté társulni ugyanúgy, mint ahogyan ezt a későbbiekben, a mezőgazdasági területek tulajdonosai részére biztosítani kívánjuk.

Ahol azonban az ilyen kisebb összefüggő erdők területe az 1000 kat. holdat el nem éri, ott azok bérletét a *szomszédos nagyvadas erdőterület tulajdonosa részére* kell biztosítani.

A nagyvadas erdővel szomszédos kisebb erdőbirtokok vadászatát tehát ezek szerint az egyébként a község határához tartozó mezőgazdasági területek vadászatától el kellene különíteni; kivételnek ez alól csak abban az esetben volna helye, ha az ilyen kisebb erdő minden irányban legalább 2—4 km. távolságra fekszik a zárt erdőbirtokoktól. (*Remis.*)

Az ilyen különálló kisebb erdőkre a mezőgazdasági területekre vonatkozó rendelkezések lennének irányadók.

A bizottság a mezőgazdasági önálló vadászterületek területnagyságát is célszerűnek tartaná 500 kat. holdra felemelni, továbbra is meghagyva az 50 kat. holdnál nagyobb összefüggő területek tulajdonosainak azt a jogát, hogy szabályszerű vadászársulattá alakulva, területeik egyesítésével külön önálló vadászterületet létesítsenek.

Egyébként az egy-egy község határában fekvő, egyenként 500 kat. holdnál kisebb kiterjedésű ingatlanok vadászati jogát éppen úgy, mint eddig, egyesített vadászterület gyanánt szabályszerű árverésen kellene értékesíteni.

Nem lennének a területbe beszámíthatók a belsőségek, kegyeleti helyek, valamint az olyan birtokok, amelyeket olyan allandóan fenntartott kerítés zárt körül, hogy azokon a futó vad sem kifelé, sem befelé áthatolni nem tud.

A szőlőkre vonatkozólag a bizottság azt a megoldást tartaná célszerűnek, ha azokban a vadászat csak szüret után és csak hajtással lenne gyakorolható.

Amennyiben valamely község határában a mezőgazdasági ingatlanok, vagy azoknak egy különálló része az 500 kat. holdat el nem érné, ezt a területet a bizottság véleménye szerint a más község tőszomszédos mezőgazdasági birtokaival együttesen kellene értékesíteni és pedig azzal, hogy ha az ilyen terület határvonalának több mint fél-hosszúságával valamely szomszédos vadászterülettel határos, a bérleti jog — terület-aránylagos vadászati bér ellenében — ennek a területnek a vadászatra jogosultját illesse meg.

Amennyiben az ilyen terület több vadászterülettel szomszédos, az illetékes hatóság állapítsa meg azt, hogy melyik vadászterülethez kell azt csatolni, vagy — ha ennek szüksége felmerül és a célszerűség úgy kívánja — hogyan kell azt a szomszédos vadászterületek között megosztani.

A bizottság külön kívánta tisztázni a *zárvány* és a *nyúlvány* fogalmát.

Zárvány (enclave) az önálló vadászterületre megállapított legkisebb területnagyságot el nem érő olyan terület, amelyet minden oldalról más önálló vadászterületek környeznek.

Közömbös ebből a szempontból az, hogy akár a zárvány, akár a környező vadászterületek egy vagy több tulajdonos (közséگی vadászterület) kezén vannak-e.

A zárvány vadászati jogának bérletére vonatkozólag azok a kikötések volnának érvényesek, amiket már előbb az önálló vadászterület nagyságát el nem érő különálló területekre mondtunk.

Az ilyen zárvány bérbevétele csak joga volna a szomszéd területek vadászatra jogosultjának, de nem kötelezettsége s

amennyiben ezzel a joggal élni nem kívánna, a zárványt az ugyanahhoz a községhez tartozó egyéb területekkel együtt kellene bérbeadni, ha pedig ilyen nincs, az illetékes hatóság döntené el, hogy melyik vadászterülethez kell azt csatolni.

Nyúlvány valamely önálló vadászterületnek más önálló vadászterületbe beékelődő olyan kisebb része, amelyik az önálló vadászterületre megállapított legkisebb mértéket el nem éri és amelynek a hosszúsága a szélességét kettőnél többszörösen meghaladja.

Ennek a minősítésnek elengedhetetlen kelléke az, hogy a nyúlványt három oldalról *ugyanannak a vadászatra jogosultnak* a vadászterülete határolja.

Amennyiben ezen a határos vadászterületen nagyvad (szarvas, dämvad, muflon) tenyészik, úgy a vadászatra jogosult a nyúlvány vadászati jogának részére való bérbeadását követelheti.

Amennyiben a nyúlvány igénybevétele által lecsökkentett vadászterület megmaradó része nem érné el az önálló vadászterületre megállapított legkisebb területnagyságot, úgy a nyúlvány bérlője a megmaradt rész vadászati jogát is bérbevenni lenne köteles.

Csak apróvad tenyésztése, ill. tenyésztete esetén a nyúlvány kötelező bérbeadását csak akkor lehessen kimondani, ha a nyúlvány alakjánál és méreteinél fogva okszerű apróvad-tenyésztésre nem alkalmas. Ilyennek kell tekinteni a vasutak, ármentesítő társulatok, közlekedési útvonalak, stb. részére kihatított területeket, még abban az esetben is, ha azok egy összefüggésben az önálló vadászterületre megállapított legkisebb területnagyságot több község határában együttvéve el is érik.

A többek tulajdonát képező (községi) vadászterületek bérére vonatkozólag a bizottság megállapítani kívánná, hogy *ez a vadászati bér az ingatlanok tulajdonosait terület-aránylagosan illeti meg és hogy ebben a bérben benne foglaltatik a kérdéses területen tenyésző vad által okozott kár ellenértéke is.*

Ezért a vadászati bérek felhasználására a vadkárokra vonatkozó javaslatnál megegyezően visszatérünk.

3. Tilalmi idők.

A tilalmi idők tekintetében a bizottságnak az a véleménye, hogy a helyesen megállapított tilalmi idők nemesak a vadtenyésztés érdekeit szolgálják, de bizonyos mértékig megelőzői a túlzott vadkárigénynek is.

Megfelelően bekerített területen továbbra is megmaradna a birtokosnak az a joga, hogy a futó vadat bármikor lőhesse, ill. az állományt legjobb belátása szerint szabályozhassa.

Egyéb területeken a tilalmi időket a bizottság véleménye szerint magában a *törvényben* kellene szabályozni; a kéméleti idő kezdete és vége azonban az egyes vadfajtáknál — az éghajlati és gazdasági viszonyok figyelembevételével — esetleg ország-részek szerint is változhatnak.

A törvényben való szabályozást a bizottság azért tartja célravezetőbbnek, mint a rendeleti úton évről-évre változó intézkedéseket, mert éppen a legutóbbi idők tapasztalatai igazolják, hogy a vadállományra vonatkozó, egy-egy vidékről beérkező jelentések alapján módosított tilalmi idők a legtöbb esetben hátrányosak voltak más viszonyok között lévő vidékek vadgazdaságaira. Ezért feltétlenül nagyobb biztonságot és nyugalmat jelent a törvényben való szabályozás.

Az egyes vadfajtákra megállapított lelövési idő azt a minimumot kell hogy jelentse, amelynél szűkebbre a vadászat lehetősége nem korlátozható.

A tilalmi időktől való bizonyos mértékű eltérés engedélyezésének a joga a földművelésügyi minisztérium részére lenne biztosítandó, magában a törvényben, azzal a kijelöléssel azonban, hogy minden, az általános tilalmi időben tervezett lelövésre irányuló kérelem elbírálásánál a minisztérium köteles legyen a törvény alapján létesítendő szaktanácsadó testület véleményét is meghallgatni.

Az engedélyezhető eltérés mértékét nem kívánatos a törvényben korlátozni, mert a sokféle eshetőséggel nem lehet előre számolni.

A bizottság osztatlan véleménye szerint a tilalmi idők helyes szabályozása a *vadkár megelőzésének kiinduló pontja kell, hogy legyen.*

A *szarvasnál* a bika és tehén vadászatának kezdőpontja lehetőleg azonos napra és a jelenleginél korábbi időpontra teendő.

Beható tárgyalás után — amelynek során az összes vadtenyésztési, gazdasági és szociális szempontok alapos elbírálás alá kerültek — a bizottság a következőkben állapodott meg.

A szarvastehén vadászata augusztus 15-től február 15-ig lenne engedélyezendő.

A szarvasbikára vonatkozólag, a bizottság véleménye szerint, két időszakot kell biztosítani, és pedig a bógéssel kapcsolatosan augusztus 15-től október 15-ig, selejtezés céljából pedig december 15-től február 15-ig.

Ez az utóbbi lelövési lehetőség azonban csak 2000 holdnál nagyobb összefüggő erdőbirtoknál lenne engedélyezendő.

A *dámvadnál* a bikára vonatkozólag a bizottság szeptember 15-től november 30-ig, a tehénre vonatkozólag pedig szeptember 15-től február 15-ig terjedő lelövési időt javasolja.

A borjú lelövési idejének a bizottság véleménye szerint mind a szarvasnál, mind a dämvdnál a tehénével kell egybeesnie.

A *muflonnál* — hazai elterjedését és tenyészeti viszonyait figyelembe véve — most már bizonyos korlátolt, általános lelövési lehetőségeket kellene biztosítani.

A kosznál a november 15-től december 15-ig terjedő időt javasolja a bizottság lelövési időnek, a jerke és bárány továbbra is teljes tilalom alatt maradna.

Az *őzbakra* a bizottság a jelenleg érvényben lévő tilalmi idő fenntartását javasolja továbbra is és ennek értelmében a lelövési idő május 1-től szeptember 30-ig terjedne.

Az *őzsutánál* azonban ismét két időszakra kellene biztosítani a lelövés lehetőségét, hogy a selejtezéssel és államány-apasztással kapcsolatosan felmerülő kívánalmaknak is eleget lehessen tenni.

Ezért azt javasolja a bizottság, hogy a suta lelövése a szeptember 1-től 31-ig terjedő egy hónapban és a december 15-től február végéig terjedő időben tétessék lehetővé.

A második lelövési időszak kezdetének és végének megállapításánál a bizottság az *őzbakkal* való „véletlen“ összetévesztés lehetőségét kívánja kizárni, mert december közepén a bak már könnyen felismerhető.

A *medvére* általánosságban teljes tilalmat javasol a bizottság; amennyiben kivételes esetben egy-egy példánynak az elejtése indokolt, vagy szükséges lenne, ehhez külön miniszteri engedélyt kell kérni.

A *hiuz* és a *nyérc*, mint Magyarország állatvilágának ritka értékei, teljes tilalom alá helyezendők, vassal való fogásukat a bizottság véleménye szerint szigorúan büntetni kell.

A *siketfajd-kakas* lelövését a jelenleg érvényben lévő rendelet szerint, vagyis az április 1-től május 31-ig terjedő időben, javasolja a bizottság engedélyezni.

A *nyírfajdnál* megállapítandó, milyen mértékben található a legnagyobbodott ország határain belül és amennyiben számának lepadása következtében ritka vaddá vált, teljes tilalom alá helyezendő.

Egyébként pedig a kakasra — a siketfajdhoz hasonlóan — április és május hónapok lennének lelövési idő gyanánt engedélyezendők.

Mindkét fajd tojói és jércéi teljes védelemben részesítendők.

A jelenleg érvényben lévő rendelet előírásait javasolja a bizottság továbbra is fenntartani a *lelövési idő* tekintetében, a következő vadfajoknál:

Túzokkakas (április 1-től május 31-ig),

túzoktyúk és jérce (teljes tilalom),

császármadár (augusztus 15-től október 31-ig).

mezei nyúl (szeptember 1-től január 31-ig),
 fogoly, fűrj, haris (augusztus 1-től december 31-ig),
 erdei szalonka (augusztus 15-től április 15-ig),
 nyári lúd, tőkés kaesa (július 1-től február 28-ig),
 vándorsólyom, kerecsensólyom, holló (június 15-től március
 15-ig).

A *fácánnál* nem tartja a bizottság kívánatosnak a kakasra és tyúkra külön lelövési idő megállapítását és azt javasolja, hogy vadászatuk egyaránt a szeptember 1-től január 31-ig terjedő időben engedélyeztessék.

A vízimadarak eddig nem említett fajainál célszerűbbnek tartja a bizottság, ha lelövésüket az április 1-től január 31-ig terjedő időre állapítja meg a törvény.

A teljes tilalom alá helyezett többi szárnyas közül (a jelenleg érvényben lévő rendelet *p*) pontja) kiveendőnek tartja a bizottság a *házigalambot*.

Az *üregi nyul* és *pézsmapocok* megtelepítését a bizottság feltétlenül tilalmazandónak tartja, sőt törvényes intézkedést lát szükségesnek arra vonatkozólag, hogy ez a két, sok kárt okozó vadfajta minden eszközzel pusztíttassék.

A *ritka ragadozók* (barátkeselyű, fakókeselyű, kigyászölyv, darázsölyv, szirtisas, rétisas és ráró) tilalmazása, valamint e vadak fiainak, a madarak fészkeinek és tojásainak védelme tekintetében a bizottság a jelenlegi rendelet előírásainak a fenntartását kívánja. De éppen így kiveendőnek tartja az általános tilalom alól a seregekben vonuló vadludakat, vadkacsákat, téli búvárfajokat, kányákat, karvalyt, héját, szarkát, szajkót, réti héját, gatyás ölyvet, varjakat, verebeket és a szőlőkben, ill. gyümölcsösökben a sereglélyt.

A vadásziaság követelményeire való tekintettel tiltani kívánja a bizottság a fényszóró alkalmazását, a csülkös vadnál pedig csak a golyólövést védelmezi engedélyezendőnek, kivétel legfeljebb az őzsuta lehet, amelyre — de csak hajtásban — a seréllövést is megengedhetőnek tartja.

Súlyt helyez rá azonban a bizottság, hogy a törvénynek erre vonatkozó rendelkezései ellen vétők szigorúan büntetessenek.

4. A vadkár.

A vadkár kérdése talán az egész vadászatnak, ill. a vadászat szabályozásának a legnehezebb pontja.

Egyrészről feltétlenül biztosítani kell azt, hogy a termelő gazdát a túlszaporított vadállomány ne fossza meg munkájának eredményétől.

Másrészről azonban feltétlenül meg kell akadályozni azt is, hogy a vadkár-bejelentések körül az újabbi időkben már igen gyakran felmerült visszaélések továbbra is előfordulhassanak.

Altalában a bizottság kétféle vadkárt kíván megkülönböztetni, és pedigr:

1. ha a vadászati bérlő által tenyésztett vad a saját bérelt területén, tehát ugyanazon a területen okoz kárt, ahol tenyészik,

2. ha a szomszédos vadászterületről átváltó vad okozza a károkat.

Az első esetben, amikor a bérlő által túltenyésztett vadállomány okoz bizonyos mértékű kárt, a bizottság jogosnak és indokoltnak tartja azt, hogy ezért a kártételért a bérlő felelősséggel tartozzék.

A bizottság véleménye szerint azonban ezt a kérdést csak egyféleképpen lehet célszerűen megoldani, és pedigr a vadászberleti szerződés keretében.

Az enemű panaszok ugyanis leggyakrabban azokon a bérelt községi vadászterületeken merülnek fel, ahol a bérlők céltudatos munkával a vadállományt (legtöbbnyire csak az apróvadat) jelentékenyen felszaporítják.

A bizottság véleménye szerint az apróvad jelentősebb kárt vagy egyáltalán nem, vagy csak kivételes esetekben okoz.

Az ilyen esetekre nézve azonban a bizottság véleménye szerint a *vadászati bér egyuttal ellenértéke az apróvad által okozott károknak is.*

Amennyiben a vadászbérlő a terület vadállományát jelentékenyen megszorítja, evvel szaporodik nemcsak a vadászattal járó élvezet lehetősége, de a lőtt vad értékesítésével elérhető haszon is.

Mivel pedig az apróvad táplálékát feltétlenül a bérelt területen találja meg, az ilyen esetekben indokolt a berleti összegnek időközben való mérsékelt fölemelése.

Ha a törvény végrehajtása során a kormányzat minden vadászbérlőt kötelez pontos lőjegyzék vezetésére, akkor a szaporítás megállapítása nehézségekbe nem ütközik.

Ha pedig a vadállomány szaporításával emelkedik a fizetett bér is, magában a szerződésben is könnyű érvényre juttatni a bizottságnak azt az állásfoglalását, hogy ilyen esetben a vadászati bér egyuttal ellenértéke a vad által esetleg elfogyasztott terményeknek is.

Az apróvadak közül ugyanis csak kettő van, amelyikről azt lehet mondani, hogy nem *csak* hasznos a mezőgazdaságra nézve, s ez a *nyúl* és a *fácán*.

Az előbbi néha a gyümölcsösökben, vagy késő ősszel a káposztában, répában okozhat észrevehető kárt, míg a fácán néha ősszel a kukoricában károsít.

A bizottság véleménye szerint itt a cél az, hogy ne lehessen a vadászbérlőt ellenség gyanánt szembeállítani a kisgazda-közön-séggel.

Ha pedig a vadászbérlő az emelkedő eredményhez képest magasabb bért fizet, akkor joggal lehet az esetleges vadkár megfizetésére a vadászati bért igénybe venni, mert hiszen a többletbér elsősorban annak a terménynek az ellenértéke, amit a többi vad elfogyaszt.

Ebben az esetben az ilyen vadkárok elintézését egyszerűen a *községi elöljáróságra* kellene áthárítani, amely a bejelentett és tényleg igazolt kárt a befizetett vadászbérből térítené meg és csak a fennmaradó részt osztaná szét a birtokosok között.

Ez az eljárás annál is inkább igazságos volna, mert hiszen az ilyen apróvad-kár rendszerint nem ugyanannál a birtokosnál fordul elő, akinek az apróvad hasznot is okozott, mert pld. a fácán tavasszal a vetésben és a takarmányneműekben hasznos szolgálatot tesz a rovarok pusztításával, kárt ellenben legfeljebb ősszel a kukoricában.

Egyébként a bizottság itt újból szükségesnek látja utalni arra, hogy a tilalmi idők helyes megállapítása az ilyen indokolatlan vadkár-felszámításoknak is elejét veszi.

Már jóval bonyolultabb és nehezebben megoldható a vadkár másik esete, amikor a szomszéd területről kiváltó vad okoz akár az erdő-, akár a mezőgazdaságban károkat.

Itt elsősorban a nagyvadokról, és pedig a szarvasról, däm-vadról és vaddisznóról van szó.

A fácán ellen sokszor emelt panaszra nem térünk ki azért, mert hiszen ezt a tilalmi idők kissé szabadabb rendelkezésével és az apróvad-károkról már előbb elmondott módon könnyen lehet rendezni.

A bizottság véleménye szerint a legtöbb esetben jóformán lehetetlen megállapítani azt, hogy a kárt okozó nagyvad, melyik szomszédos erdőterületen tenyészik, hol van otthon.

Összefüggő erdőterületeknél a vadkár akárhányszor olyan erdő szomszédságában fordul elő, amelyikben a kárt okozó nagyvad, különösen a disznó, csak váltó-vad gyanánt fordul elő.

Akárhány olyan esetről tudunk, ahol a mezőgazdasággal közvetlenül szomszédos, aránylag keskeny, vagy kis kiterjedésű erdőben állandó nagyvad egyáltalában nincs s a vadkárért még sem azt a birtokot teszik felelőssé, ahol a vad tulajdonképpen tartózkodik és tenyészik.

Ezért a bizottság feltétlenül szükségesnek tartja, hogy azokat az erdőbirtokokat, amelyek a nagyvad-tenyésztés és a vadkárok tekintetében meglehetősen zárt egységet alkotnak, a törvény *körzeteiben való egyesülésre kényszerítse.*

A körzet egyéb szerepéről a későbbiekben külön lesz szó, itt csupán azt kívánók leszögezni, hogy a körzet határain túl, de magán a körzeten belül is előfordulható vadkáráért a körzet, mint ilyen lenne felelős.

Teljesen igazságtalan volna azonban az egész kérdés elbírálása akkor, ha csak az erdőbirtokot köteleznék a kártérítésre olyan esetben is, amikor a szomszédos mezőgazdasági terület bérlője, vagy vadászati jogának tulajdonosa lesgödörből vagy bármilyen más formában, akadálytalanul lövi a kiváltó nagyvadat.

Amennyiben azonban a mezőgazdasági terület vadászati jogának tulajdonosa, vagy bérlője vállalja azt a kötelezettséget, hogy a kiváltó nagyvadat nem lövi, az okozott kárért való felelősség természetszerűleg teljes egészében a körzetbe tömörült erdőbirtokosokat terhelné, mint akiknek a területén a vad tenyészik.

Ha ellenben a szomszédos mezőgazdasági terület vadászati jogának tulajdonosa vagy bérlője fenntartja a maga részére azt a jogot, hogy a kiváltó nagyvadat lelőhesse, vagy más módon elpusztítsa, természetszerűleg osztoznia kell a vadkárok viselésében is.

A károk elbírálása tekintetében a bizottságnak az a véleménye, hogy a károsítás tényét a megtörténés időpontjától számított legkésőbb 8 napon belül kell megállapítani.

Ezzel szemben a károsítás mértékét és az okozott kár értékét csak a betakarításkor lehet és szabad megállapítani.

Akárhányszor megtörténik ugyanis, hogy a kisebb mértékű tavaszi lerágást, vagy kitiprást a termés, ill. a vetés a betakarítás idejéig teljesen kiheveri s ezért a tényleg okozott kárt előre megállapítani nem lehet.

Igen természetes, hogy minden kárbecslési eljáráshoz meg kellene idézni a körzet bejelentett képviselőjét is, hogy észrevételeit, vagy bizonyítékát és esetleges védekezését minden alkalommal előterjeszthesse.

A kár-követelésre vonatkozólag a bizottság nem foglal állást abból a szempontból, hogy közigazgatási vagy bírói úton legyen-e a kár megállapítható, minden esetre szükségesnek tartja azonban azt, hogy az eljárás a lehető legrövidebb és legegyszerűbb legyen.

Az özet a kártokozó nagyvadak között azért nem soroltuk fel, mert egyrésztől mezőgazdasági termékekben nem okoz számbevehető károkat, másrésztől az ország sok területén az őz ma már kifejezetten mezei vad.

5. Vadtenyésztés.

A vadtenyésztés kérdésében a bizottság véleménye szerint új vadfajok esetleges megtelepítését feltétlenül miniszteri engedélyhez kellene kötni.

Indokolja ezt az is, hogy a nemrég-múlt tapasztalatai szerint történtek olyan telepítések is, (üregi nyul, pézsmapocok), amelyek kifejezetten károsak.

A károk lehető csökkentése és az állomány elsatnyulásának megakadályozása érdekében rendszeresen szabályozni kellene a vad etetését.

Különösen áll ez zordabb téli időjárás esetére, amikor az ilyen szükséges intézkedéseket ezideig csak rendeleti úton állapították meg.

A tenyésztés másik és a nagyvad szempontjából tán fontosabb részét, az állomány-szabályozást, a körzeteken keresztül lehetne legjobban megoldani.

Az önkormányzatot élvező körzet maga állapítaná meg a viszonyok figyelembevételével a lelövendő vad mennyiségét, és pedig a *hímnemű vadra* (szarvas, vagy dámbika) *birtoktestenként elkülönítve, míg a sutavadra egy összegben.*

Csak ilyen módon volna elérhető az, hogy a ma már igen sok helyen túlságosan elszaporodott tehénállomány a megfelelő létszámra csökkentessék.

Biztosítani kellene azonban a földművelésügyi kormányzat részére továbbra is azt a jogot, (amit különben az erdőtörvényben már ma is megtalálhatunk), hogy közigazdaságilag is indokolatlan, túlzott mértékű károsítás esetén a vadállomány apasztását is elrendelhesse és szükség esetén a rendelkezést végre is hajthassa.

Mindaddig azonban, amíg erre szükség nincs, az állomány-szabályozás és az ennek érdekében szükséges intézkedések megállapítása és végrehajtása a körzet önkormányzati tevékenysége körébe tartoznék.

6. Vadászati igazgatás.

A vadászati igazgatás lebonyolítása tekintetében a bizottság a nagyvad-tenyésztésre is alkalmas erdőterületek adminisztrálását teljesen elkülönítendőnek tartja a mezőgazdaság apróvad-vadászatától.

Míg az apróvad-vadászat ügye a közigazgatási kerületek szerint szervezett adminisztrációval minden nehézség nélkül megoldható, addig a nagyvad tenyésztése szempontjából egységes körzetek alakítása a közigazgatási beosztástól teljesen függetlenül végzendő.

Alig van ugyanis olyan nagyvad-tenyésztésre alkalmas nagyobb erdő-tömbünk, amelyik ne feküdnék két, vagy több vár-

megye területén úgy, hogy az egyes részeket sem a tenyésztés, sem a károk megtérítése szempontjából egymástól elkülöníteni nem lehet.

Az apróvad-vadászat felügyeletét a járási és szükség esetén a vármegyei vadászati felügyelők látnák el.

A járási vadászati felügyelőket a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága, míg a vármegyeieket az albizottság előterjesztése alapján a miniszter nevezné ki.

Hatáskörük hasonló lenne az erdőfelügyelők hatásköréhez, tehát elsősorban véleményező és javaslattevő, ellenben beavatkozási jog csak kifejezetten törvénybe ütköző cselekmények esetén illelné meg őket.

A nagyvad-tenyésztési körzeteket, ill. ezek beosztását a földművelésügyi minisztérium állapítaná meg s a körzeti felügyelőt az erdők birtokosai maguk választanák az ezzel hivatása szerint is foglalkozó erdőtisztai személyzetből s a választást a földművelésügyi miniszter erősítené meg.

Az egymással több-kevesebb kapcsolatban lévő körzeteket kerületté kellene egyesíteni s a kerületi felügyelőt a körzetek kijelölése alapján az ott egyénileg is érdekelt erdőbirtokosok közül nevezné ki a földművelésügyi miniszter.

A bizottság teljes tudatában van annak, hogy ezeknek az autonóm körzeteknek a megállapítása nem lesz egészen könnyű feladat. Meggyőződése azonban az, hogy a szarvas-tenyésztésnek és a vadkár viselésének vidékekre való tagolásával, az érdekelt birtokosoknak kisebb csoportokba való tömörítésével lehet olyan egyöntetű közösségeket teremteni, amelyekben belül az érdekelt felek különleges gazdasági és vadászati kívánalmai — a békés megegyezésre törekvő közvetlen megbeszélések útján — sokkal hamarabb és hiánytalanabban oldhatók meg, mint egységes országos szervezettel.

Általános érvényű csoportosulás már azért sem célszerű, mert a károsítás módja és mérvé az egyes birtoktömbökön igen különböző.

Elvként kívánja a bizottság érvényesíteni, hogy a lelövendő hím-vad számát a körzetben foglalt részterületek szerint kellene megállapítani, a sutavadat azonban csak egy összegben az egész körzetre vonatkoztatva, miután annak lelövéséhez nagyobb vadászati érték nem fűződik.

A lelőhető mennyiség a bikáknál terület-aránylagos hányad lenne. A tört részeket egész számra kellene felkerekíteni.

Körzet alakítása csak a szarvas és dämvadra lenne kötelező, joguk lenne azonban a birtokosoknak az őzre vonatkozólag is körzetet alakítani.

A vadkárók szempontjából a körzet, mint jogi személy, együttesen szerepelne.

Mindenkinek jogában állana saját területét bekeríteni, s így a körzetből kiválni.

A megalakítandó vadászati felügyelőségnek a bizottság nézete szerint biztosítani lehetne azt a jogot is, hogy a körzetek sutavadra vonatkozó vadlelövési kulcsát felülvizsgálhassa és amennyiben azt túl magasnak vagy túl alacsonynak találja, az összes érdekek gondos figyelembevételével módosítására javaslatot tehet.

A vadászati érdekek védelme és a vadászati ügyek céltudatos eredményes irányítása érdekében szükségesnek tartaná a bizottság az *Országos Vadászati Tanács* megszervezését.

A Tanács tagjainak felét az érdekképviseltek küldenék ki, és pedig a három országos jellegű vadászati egyesülés, az Országos Erdészeti Egyesület, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület földbirtokos tagjainak csoportja, a földművelésügyi miniszterium erdészeti, valamint vadászati osztálya és az Országos Mezőgazdasági Kamara földbirtokos tagjainak a csoportja két-két tagot, a vidéki mezőgazdasági kamarák földbirtokos csoportjai és a Műegyetem erdőmérnöki osztálya pedig egy-egy tagot (az utóbbi a vadásztan tanárát).

Az Országos Vadászati Tanács a miniszter mellett, mint tanácsadó és kezdeményező szerv működne, amelytől a miniszter minden vadászatot érintő kérdésben szakvéleményt kérhet és köteles volna a Tanács szakvéleményét döntés előtt kikérni a törvényben felsorolt esetekben. Ilyenek pl.:

1. új vadfajok megtelepítésének engedélyezése; 2. a törvényben megállapított időktől eltérő időben való vadlelövés engedélyezése; 3. a nagyvad-tenyésztésre vonatkozó körzetek megalakítása; 4. a járási, vagy vármegyei vadászati felügyelők megbízatása; 5. a fellebbezés folyamán miniszteri döntés alá kerülő körzeti határozatok felülvizsgálása; 6. a vadállomány kötelező apasztásának elrendelése; 7. a járványok esetén teendő intézkedések; 8. az élő és lőtt vad kivitelt szabályozó intézkedések kiadása; 9. közületekkel kötött vadászati bérszerződések felülvizsgálata és esetleges módosításuk; 10. elvi döntést igénylő vadkárkérdésekben való állásfoglalás; 11. vadászati kárbecslők kijelölése; 12. a vadászat ügyét érintő helyi, vagy országos érvényű rendelkezések kiadása.

A nagyvadas körzetek adminisztrációját a bizottság véleménye szerint az erdészeti igazgatástól elkülöníteni nem lehet és így ezekben a körzetekben a körzeti felügyelői teendőkkel valamelyik állami, vagy magánerdőtisztet kell megbízni.

A kerületek számát és beosztását 3—3 évre a földművelés-

ügyi miniszter állapítja meg, az Országos Vadászati Tanács meghallgatásával.

A felügyelői állások tiszteletbeliek, csupán az irodai költségek ellátására kellene részükre mérsékelt átalányt biztosítani.

A vadászati felügyelő kötelessége volna: ügyelni a törvény és törvényes rendeletek végrehajtására; szükség esetén javaslatot tenni a miniszteriumnak a kerületeket érintő vadászati kérdésekben; hivatalból megfellebbezni az olyan körzeti határozatokat, vagy közigazgatási intézkedéseket, amelyek törvénnyel, rendelettel, vagy az okszerű vadászat érdekeivel ellenkeznek; súlyosabb vadkárosítások esetén hivatalos szakértőként eljárni; az indokolatlanul túlszaporított vadállomány apasztása iránt javaslatot tenni. stb.

7. Büntető rendelkezések.

A vadászat érdekeinek védelmében a jogtalan vadászattal szemben a leghatásosabb rendszabály kétségen kívül az orvvadászatnak *a régi minősítéstől eltérő szigorúbb elbírálása* lenne.

A bizottság véleménye szerint a fegyverrel való orvvadászatot a törvénynek feltétlenül *rablás büntettének* kellene minősítenie és csupán a hurkolást lehetne továbbra is kihágásként elbírálni.

Az eljárás részleteire vonatkozóan a bizottság nem kívánt állást foglalni, csupán annak az egyöntetű véleményének adott kifejezést, hogy a büntető rendelkezések hatályát nagyban emelné olyan, a jogtalanul elejtett vad értékelésére szolgáló *hivatalos árszabályzat*, amelyet — az erdőtörvényben a jogtalanul eltulajdonított erdei termékek értékelésére megállapított árszabályzathoz hasonlóan — a földművelésügyi miniszterium, vagy pedig a törvényhatóságok állapítanak meg.

Hangsúlyozza azonban a bizottság, hogy ennek az árszabályzatnak a tételeit nem a hústérték (a lőtt vad eladási ára) szerint, hanem — az elejtett vad fajtájának és minőségének figyelembevételével — *a tenyésztési és vadgazdasági károsodás alapján* kell megállapítani. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a 10 kgr-os agancsot viselő 20-as szarvasbika elpusztításával a vadászterület tulajdonosát nem kg-kint legfeljebb 50 fillérre becsülhető hús értékének megfelelő, hanem jóval nagyobb károsodás éri.

A tilalmi időben elejtett vad (agancs nélküli bika) után — az erdőtörvénynek a véderdőkre vonatkozó rendelkezéseiseihez hasonlóan — az érték *többszöröse* lenne megállapítandó.

A bizottság meggyőződése szerint a törvénynek kellene gondoskodnia a sebzett fővad követésének jogszabályairól. Még pedig olyan formában, hogy a törvény ne csak megengedje, hanem kötelességévé is tegye a vad megsebzőjének, hogy az általa

megsebzett vadat elejtés céljából, természetesen a vadászatra jogosult hozzájárulásával, a szomszédos területre is kövesse. A szomszédos terület tulajdonosa pedig — előzetesen nyert értesülés alapján — köteles a sebzett vad követését, illetőleg elejtését megengedni, de ennél ő maga is részt vehet, sőt, amennyiben a követés jogáról a vad megsebzője lemond, egyedül is követheti a sebzett vadat annak elejtéséig.

8. Községi bérletek.

Kívánatos volna már a törvényben kikötni, hogy a községi területeket 10 évről 10 évre kell bérbeadni. A 3000, vagy 4000 kat. holdnál nagyobb területeket több részletben kell bérbeadni, de egy részlet, hacsak nem területileg is különálló, 1500 kat. holdnál kisebb ne legyen. A vadászati bér egyuttal a területen tenyésző apróvad által okozott kár megtérítése is. Ezért — amennyiben ilyen károk előfordulnak — a kár értékét a községi elöljáróság a helyszínen állapítja meg, a vadászati bérből kifizeti és csak az ezek levonásával fennmaradó összeg kerülhet a földtulajdonosok között felosztásra, illetőleg elszámolásra.

A bérleti szerződések általános feltételeit a földművelésügyi miniszter a megyei vadászati felügyelő javaslata alapján az Országos Vadászati Tanács meghallgatásával állapítja meg. Amennyiben a vadászati bérlők a vadállományt a községi területen mesterséges tenyésztéssel, vagy túlzott védelemmel olyan mértékben felszaporítják, hogy a fizetett bérösszeg sem az elejtett, ill. befogott vad mennyiségével, sem az általa esetleg okozott károkkal arányban nem áll, jogában áll a földművelésügyi miniszteriumnak a község kérelmére a bért a vadászbérlő és az Országos Vadászati Tanács meghallgatásával méltányosan felemelni, s amennyiben a vadászbérlő a vadállományt újból apasztja, a bérlő kérelmére a vármegyei vadászati felügyelő javaslata alapján az Országos Vadászati Tanács meghallgatásával megfelelően leszállítani.

Bérlő csak vadászjeggyel rendelkező magyar állampolgár lehet. Amennyiben a területet többen együttesen bérlik, s a bérlők száma a tízet eléri, vagy meghaladja, úgy szabályszerű vadásztársulattá kötelesek a bérlők egyesülni. A földművelésügyi miniszternek jogában áll az Országos Vadászati Tanács meghallgatásával egyes kikötéseknek minden községi vadászati bérleti szerződésbe való felvételét kötelezően elrendelni.

9. Vadász-vizsga.

Feltétlenül vitatkozni lehet arról, nem lenne-e célszerű a kötelező vadász-vizsga bevezetése, amelynek anyaga a fegyver kezelésére és a vad életmódjára, valamint a vadászat sportszerű űzésére is kiterjedne.

Természetesen mentesek lennének a vadászvizsga alól az okleveles erdőmérnökök, a szakiskolát végzett erdőőrök, a vizsgázott vadőrök, továbbá mindazok, akik igazolni tudják, hogy a törvény életbelépése idején már legalább 3 év óta saját, vagy bérelt területükön vadásznak.

10. Vadőr-tartás.

A képesített vadőr tartására vonatkozó kötelezettséget — nagyon vadszegény területek kivételével — 3000 kat. holdnál nagyobb vadászterületek bérlőire kellene kimondani, de ezt is csak a törvény életbeléptetésétől számított 5. évtől kezdődőleg, mert jelenleg elegendő számú képesített vadőr nem áll rendelkezésre és a vadőr-képzés jelenlegi rendszere mellett a szükséglet aligha lesz rövidesen kielégíthető.

3000 holdnál kisebb bérelt területeken meg lehetne elégedni a képzés nélkül alkalmazott vadőrrel, csupán a katona-viseltséget, büntetlen előéletet, nagykorúságot és magyar állampolgárságot kellene kikötni.

A vadászati- és fegyveradó mentességet a vadőr részére is biztosítani kellene és hatósági eskületételre kellene őket kötelezni. Szabályozni kell a fegyverhasználati jogát is.

11. A vadőr tanuságtétele.

A hatósági esküt tett vadórt szolgálati könyv vezetésére kellene kötelezni és biztosítandó lenne részére mind az, ami minden közbiztonsági közeget megillet, hogy t. i. tanuságtétele egy magában is bizonyító erővel bír. Külön szabályozást igényel a fegyverhasználat jogának megállapítása is.

12. A vadásztársulatok szervezete.

Az erre vonatkozó általános szabályokat a földművelésügyi miniszter, az Országos Vadászati Tanács meghallgatásával, rendeletben állapítaná meg.

13. Vadászati irodák.

Vadászati irodák fenntartására csak vadászvizsgát tett, vagy megfelelően képesített és legalább az érettségi bizonyítvánnyal felérő általános képzéssel rendelkező, magyar állampolgár kaphat a földművelésügyi és belügyminisztertől engedélyt.

A vadászati irodák működését a vármegyei és kerületi felügyelőségek figyelemmel kísérni kötelesek és amennyiben működésük a közérdekkel, a vadászat érdekeivel, vagy a vadász-erkölcsesekkel ellenkezik, az engedélyt a földművelésügyi miniszter az Országos Vadászati Tanács meghallgatásával megállapított időtartamra, vagy véglegesen megvonhatja.

Vadászati irodát engedély nélkül létesíteni kihalás.

Ezekben ismertettük lényegében azokat az alapelveket, amelyek alapján az új vadászati törvényt a bizottság véleménye szerint össze kellene állítani.

Természetesen keresni kívánjuk a módot arra, hogy ebben a kérdésben az összes érdekelt testületek lehetőleg egyértelmű állásfoglalással járuljanak a kormányzat elé, ami a törvényalkotást feltétlenül nagyon megkönnyítené.

Hiszen nemcsak egyesületünk foglalkozik már ezzel a kérdéssel évek sora óta, de más érdekeltségek és érdekeltek is végeztek ezen a téren igen értékes tanulmányokat és előkészítő munkát.

Ezek közül kettőt kívánunk külön is kiemelni. Az egyik a „Hubertus Országos Magyar Vadászati Védegylet“-nek *dr. Szádeczky-Kardoss Boldizsár* által készített törvénytervezete.

A tervezet legnagyobbrészt az egyesületünk igazgató-választmánya által is elfogadott bizottsági javaslattal azonos felfogást képvisel.

Két lényegbevágó eltérés van, amelyikre itt rá kívánunk mutatni.

Az egyik a vadkárók és vadászati balesetekből eredő kártérítések kérdése, amelyet a tervező a nyers haszonbér-összegek 30%-ból létesítendő külön alapra kíván áthárítani.

A vadkár-kérdés szempontjából már az előzőkben indokoltuk, miért nem tartanók az egységes szabályozást megfelelőnek.

A vadászati balesetek pedig még inkább teljesen egyéni elbírálást igényelnek.

A másik eltérés a vadászati ügyeknek teljesen önkormányzati útra való terelése, amely külön vadászbíróóság felállításával az önkormányzatot a büntető bíróságon túlmenő hatáskörrel ruházná fel.

Ezek ellenére is meg kell azonban állapítanunk azt, hogy a tervezet komoly elmélyedés eredményeképpen igen ügyesen foglalja rendszerbe a vadászatot közelebbről, vagy távolabbról érintő kérdéseket és ezért melegen ajánljuk minden olvasónknak, hogy amennyiben a Hubertus Országos Magyar Vadászati Védegylettől (Budapest, II., Ilona-u. 63.) meg tudja a javaslatot szerezni, feltétlenül olvassa el, mert igen sok olyan új gondolatot tartalmaz, amelyekkel a kérdések megoldásánál feltétlenül számolni kell.

A másik jelentős véleménynyilvánítás *dr. Czigliányi Aladár* sásdi kir. vezető járásbíróinak a „Magyar Jogi Szemle“ 1939. évi november havi számában „A vadkár-kérdés“ címen megjelent rendkívül értékes és alapos tanulmánya, amelynek ismerete ugyancsak kétségtelenül nagyon hasznos lesz a végleges állásfoglalásnál.

A füzet a Központi Sajtóvállalat Rt-nál (V., Honvéd-utca 10.) kapható, ára 2.40 P.

Biró Zoltán.

Zur Revision des Jagdgesetzes. Von Z. Biró.

Das ungarische Jagdgesetz (G. A. XX, 1883.) bedarf zweifellos einer zeitgemässen Neugestaltung und diese Frage ist im Arbeitsprogramm der interessierten Kreise wieder Gegenstand eifriger Besprechungen. Der Landesforstverein betraute eine Sonderkommission mit der Festsetzung jener Grundsätze, die der *Waldjagd* — im Rahmen einer gesunden Forstwirtschaft — entsprechende Entwicklung sichern sollen.

Der Bericht der Kommission wird zwecks Genehmigung der am 25. d. M. stattfindenden ausserordentlichen Generalversammlung des Vereins vorgelegt und die Stellungnahme der Forstwirtschaft soll nachher mit den rein jagdlichen Interessenvertretungen besprochen werden um mit womöglich einheitlichem Vorschlag den Weg des neuen Gesetzenwurfes zu ebnen.

Verf. gibt deshalb ausführlichen Aufschluss über die in der Kommission nach eingehenden Erwägungen zur Geltung gelangten endgültigen Gesichtspunkte, die die nachstehenden Fragen betreffen: Eigentumsrecht des Wildes, Grösse des Jagdgebietes, Schonzeiten, Wildschaden, Hege des Wildes, Jagdverwaltung, Strafverfahren, Pachtung der Gemeindejagden, Jägerprüfung, Aufsichtspersonal, Jägervereine und Jagdvermittlungsbüros.

À propos de la revision de la loi sur la chasse. Par Z. Biró.

La question est vivement débattue à l'heure actuelle dans les milieux des groupements professionnels. L'Association Nationale des Sylviculteurs a nommé une commission spéciale, chargée de formuler les principes qui semblent assurer à la *chasse en forêt* un développement convenable dans le cadre de la saine gestion des forêts.

L'Auteur rend un compte détaillé des travaux et de la prise de position de la Commission.

The Revision of the Game-Law. By Z. Biró.

The problem in question is now a subject of lively discussion in circles concerned. The Hungarian Forestry Association entrusted a special commission with the settlement of those principles, which may ensure a proper development of wood-hunting in the frame of a sound forestry.

The author reports in detail about the points of view laid down by the commission.

A Duna és a Tisza közti futóhomoktalajok fizikai tulajdonságai az ákácfasítás szempontjából.

Írta: Vági István.

Az alföldi futóhomok fásításánál igen nagy szerepet játszik a talaj vízháztartása is, amennyiben ezeken a területeken a csapadék 550 mm. körül van és így nagyon fontos a víznek a talajba való elraktározása.

Ez a kérdés már azért is nagyon érdekes, mert Poroszországban, Eberswalde vidékén, aztán az Alsó-Lausitzban (Liberose) szintén hatalmas homokterületek vannak, amelyek befásítása ugyancsak a legnagyobb nehézségekbe ütközik, sőt ezek egy része még ma is dacol minden fásítási kísérlettel. Az évi csapadék itt is 600 mm. alatt van és azért fontos kérdés a víznek a talajban való tárolása.

Ezekben a területeken *Albert* végzett vizsgálatokat és mondhatjuk, hogy a kérdést teljes egészében tisztázta. *Albert* *bebizonyította, hogy ezeknek a talajoknak a kémiai összetétele semmi befolyást nem gyakorol a talaj termőképességére, hanem az kizárólag csakis a talaj fizikai összetételétől függ.* A talaj víztartó képessége a laza homoktalajoknál t. i. attól függ, hogy a talajban a 0.2—0.02 mm. közötti málladékszemek milyen mennyiségben fordulnak elő, mert az ilyen nagyságú málladékszemek tartják vissza a vizet. A 0.2—2 mm. közötti málladékszemek, a *durva homok*, a vizet visszatartani nem tudja. A százalékos viszonyszám a 2—0.2 mm. és a 0.2—0.02 mm. közötti talajrészecskéék, tehát a durva- és a finomhomok között adja meg ezeknek a német laza homoktalajoknak erdőműveléstani értékét.

Albert vizsgálatai még a következőket igazolták. Ha a durvahomok (0.2 mm-nél) jelentősen 10% alatt marad, akkor az ilyen talajon alig van valami növényzet és az összes erdőtelepítési kísérletek teljesen sikertelenek. A lakosság az ilyen területet Szibériának nevezi és ezeken az erdősítés még a csillagfürt termelése, beoltás és műtrágya alkalmazása mellett sem sikerült. Ilyen területen a durvahomok (2—0.2 mm.) a talajnak 95%-át teszi.

Ha a talajban a durvahomok mennyisége 90% körül van, akkor a *Cladoma rangiferina* nevű zuzmó majdnem teljesen ellepi a területet, de itt-ott a *Calluna vulgaris* és a *Vaccinium Vitis Ideae* is előfordul. Ezekben a területeken a leggyengébb, nagyon rosszul fejlődő erdei fenyvesek fordulnak elő és úgy látszik, a 10% finom homok a talajban a határérték, amelynél az erdei fenyő tenyésztése még lehetséges.

Ha a finomhomok mennyisége 20%-ra emelkedik, a durvahomoké pedig 80%-ra csökken, akkor a *Hypnum*-mohok szaporodnak el, de az *Aira flexuosa* is fellép. Az ilyen területen közepes termőhelyű erdei fenyvesek fordulnak elő.

Ha a finomhomoktartalom 30% körül van, akkor nagyon elszaporodik a füves növényzet, kisebb mértékben pedig a *Calamagrostis epigeios*, a *Pteridium aquafolium* és a *Juniperus communis*. Ilyen területen II., III. tho. erdei fenyvesek fordulnak elő, de elegyes erdei fenyő- és bükk-állományok is találhatóak rajta. Ha azonban a finomhomok 40%-nál több, akkor az I., II. tho. erdei fenyvesek, továbbá kitűnő bükkösök, a legjobb növedéket mutató erdők talajával állunk szemközt.

Albert meggyőző vizsgálatainak hatása alatt én is úgy képzeltem, hogy az alföldi futóhomokok fizikai összetételének szintén fontos körülménynek kell lennie a fásítás szempontjából. Ezért az „Erdészeti Kísérletek“ 1938. évi XL. kötetében megjelent dolgozatomban ilyen szempontból nyilatkoztam is. Csak amikor későbbi vizsgálataim azt mutatták, hogy a könnyen felvehető P_2O_5 az akác fásítás szempontjából egészen alárendelt jelentőségű, kezdtem fontolóra venni, hogy az alföldi futóhomokok fizikai tulajdonságait talán túlbecsüljük és ekkor kezdtem a kérdéssel foglalkozni.

Megvizsgáltam több Duna—Tisza közti nagyon jó, közepes és rossz akácost, azután teljesen terméketlen talajok fizikai összetételét (0—10, 10—20 cm. mélységből), hogy lássam az alföldi futóhomok talajainkban a fizikai össze-

tétel olyan hatást gyakorol-e, mint a német északi, kevés csapadékhoz jutó homoktalajoknál.

A kísérleti területek leírása.

1. Igen jó ákácos Királyhalmáról.
2. Közepes ákácos Királyhalmáról.
3. Igen rossz ákácos Királyhalmáról.

4. Kísérleti terület, amely még eddig beerdősíthető nem volt. A rajta levő gyomnövényzet a következő: *Tortula ruralis*, *Festuca vaginata*, *Fumana vulgaris*, *Alcanna tinctoria*, *Euforbia Gerardiana* és itt-ott egy *Cynodon dactylon*. A gyomnövények szerint a talaj a legsilányabb, kiszáradva szinte fehér színű, rendkívül sivár, terméketlen homok. 3.40 m-ig rétegezethez nem látható. 3.30 m-nél kezdődik a talajvíz.

5. Magasabb fekvésű sivárhomok, amelyet már többször beültettek, de a csemeték mindig kipusztultak. A talaj fordítása sem segített. A gyomnövényzet: *Tortula ruralis*, *Fumana vulgaris*, *Festuca vaginata*, *Thymus Collinus*, *Alcanna tinctoria*, *Euforbia Gerardiana*, *Cynodon dactylon*. A talajvíz szintén 3.50 m. mélységben van.

6. Jó ákácos Kecskemétről. 24 éves, 18—20 m. magas fákkal.

7. Rossz ákácos Kecskemétről, 24 éves, 8 m. magas fákkal. Az állomány pusztulófélben van.

8. Fekete fenyves (Királyhalma). 50 éves.

9. Jó, mészmentes homok Órtilosról (Surd, Somogy megye), amelyen az ákác jól fejlődik.

10. Nagyon rossz, sovány, mészmentes homok Órtilosról, amelyen az ákác nem megy.

A felsorolt kísérleti területekről nyert talajpróbákat úgy iszapoltam ki, hogy a 0.02 mm-nél kisebb málladék-szemeket az *Atterberg*-készülékkel, a nagyobb málladék-szemeket pedig a *Schöne*—*Orth* henger segítségével határozta meg. A 0.02-nél kisebb málladék-szemek százalékát úgy határozta meg, hogy a durvább málladék-szemek nyert százalékát kivontam szából.

Az iszapolás eredményeit a következő táblázatban foglaltam össze:

A kísérleti terület száma	A talaj mélysége, amely a próbát szolgálta	A málladékszemek nagysága		
		2—0.2 %	0.2—0.02 %	< 0.02 %
mm.				
1	0—10 cm	24.9	72	3.1
	10—20	12.83	85.8	1.37
2	0—10	6.34	91.1	2.56
	10—20	9.83	88.4	1.77
3	0—10	13.9	83.5	2.6
	10—20	4.29	93.9	1.81
4	0—10	8.05	89.6	2.35
	10—20	5.15	92.1	2.75
5	0—10	10.8	87.85	1.35
	10—20	5.9	92.5	1.6
6	10—20	16.1	80.5	3.4
7	10—20	13.17	84.7	2.13
8	0—10	6.45	90.4	3.15
	10—20	10.05	86.8	3.15
9	0—10	22.17	61.55	16.28
10	0—10	36	47.5	16.5

Ha már most az iszapolás eredményeit egymással összehasonlítjuk, akkor kivehető, hogy a *Duna—Tisza köz*i homoktalajok a vízháztartás szempontjából egészen más tulajdonságúak, mint az eberswaldei és lieberrosei diluviális homoktalajok. Tudniillik az Eberswalde és Lieberose homoktalajai $CaCO_3$ -nélküliek, finomhomoktartalmukban a mi alföldi futóhomok talajainktól igen eltérnek. A magyar talajok 100%-kal több 0.2—0.02 mm. közötti málladékszemeket tartalmaznak, mint azok az eberswaldei talajok, amelye-

ken I., II. tho. erdeifenyő- és bükkállományok díszlenek, viszont a durvahomoktartalmuk csak $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{10}$ -e a német talajokénak. *Éppen ezért a vizsgált talajoknál nem mondható az, hogy termőképességük a fizikai összetételtől függ, mert nagytömegű finomhomoktartalmuk miatt ezek víztartó képessége jó kell, hogy legyen.*

Ha viszont a megvizsgált talajokat egymással hasonlítjuk össze, akkor igen érdekes következtetésekre jutunk. Kiténik t. i., hogy a víztartóképesség szempontjából a 4. és 5. talaj, amelyen akácot megtelepíteni nem sikerült, majdnem egészen olyan tulajdonságú, mint a legjobb akácos (6. szám). A többi kísérleti területek iszapolási eredményei is alig különböznek egymástól. *Tehát a fizikai tulajdonságokban is alig, vagy egyáltalában nem különböznek egymástól.*

Ebből tehát az következik, hogy a fizikai összetétel alapján sem lehet megkülönböztetni egymástól a jó és a rossz akáctalajt és ebből arra sem lehet következtetni, hogy a talaj alkalmas-e az akáccal való fásításra. Hasonló eredményről számoltam be az Erdészeti Lapok 1939. áprilisi számában, amikor kimutattam, hogy a könnyen oldható foszforsav mennyisége sem lehet a fásítás sikerének a fokmérője.

Az akácfásítás kérdésében tehát a vegyi és fizikai eszközök alkalmazása, úgylátszik, annyira durva, hogy a segítségükkel a fásítás szempontjából a különbségeket kivenni nem tudjuk és az igazi érzékeny indikátor ebben a kérdésben az őstalaj növényzete.

Úgylátszik, az alföldi fásítás döntő tényezője nem a vegyi összetétel, sem a leesett csapadéknak a mélybe való vándorlását szabályozó fizikai összetétel, hanem a talajvíz elhelyezkedése, mert ettől függ, hogy azt a fák még fiatal korukban el tudják-e érni, vagy sem.

Die physikalischen Eigenschaften der Flugsandböden der Donau-Theiss-Niederung vom Standpunkt der Akazienpflanzung.
Von Prof. I. Vági.

Der Verfasser beweist auf Grund eigener Untersuchungen, dass das Verhältniss zwischen Fein- und Grobsand in den Flug-

sandböden der Donau—Theiss-Niederung nicht dieselbe Rolle spielt, wie in den Diluvialsanden von Eberswalde bzw. der Unteren Lausitz. Der Erfolg der Akazienpflanzung auf dem ungarischen Tieflande ist also eher vom *Wasserhaushalt* des Bodens, als von seinen physikalischen Eigenschaften bedingt.

Les propriétés physiques des sols de sable mouvant dans la plaine comprise entre le Danube et la Tisza, au point de vue de la plantation des acacias. Par le Prof. *I. Vági*.

La réussite de la plantation des acacias dans la Plaine hongroise dépend bien plus du régime des eaux des sols sablonneux que de leurs propriétés physiques.

Physical Qualities of Shifting Sand Soils of the Danube—Tisza Plain with Respect of Locust Planting. By Prof. *I. Vági*.

It is shown, that on the Hungarian Plain the result of locust planting depends more on the water-household of the sand soils, than on their physical qualities.

A rend kedvéért!

Nagyon kérjük t. olvasóinkat, szíveskedjenek a magyar erdőtisztikai tagjainak név-, cím-, rang- és lakásváltozását nekünk minden alkalommal bejelenteni, *hogy mindenkinek megadhassuk, ami őt megilleti.*

Az „Erdészeti Lapok“ esetleg elveszett példányainak a pótlását is csak akkor vállalhatjuk, ha t. tagtársaink és előfizetőink cím- és lakásváltozásukat velünk idejében közlik.

Kérjük azonban, hogy a *pótlás iránti igényüket* az illető füzet megjelenése után *két héten belül* szíveskedjenek bejelenteni, mert később nem áll módunkban a kért füzeteket díjtalanul megküldeni.

VADÁSZAT.

Kormeghatározás: — A vaddisznónál.

Irta: Szederjei Ákos.

Január. Az apró hópelyhek bolondos táncot járnak. Csikorog a hó a lépések alatt. Igazi disznóhajtásra való idő. A téli erdő csendjét csak egy harkály kopácsolása élénkíti. Majd, mintha más hang is vegyülne a harkály munkájába. Jönnek a hajtók.

Ifjú vadász áll a nagy tölgyfa mellett. Irigykedve nézi szomszédját, a vadászatrendező erdészt. Hej, csak már én is ott lehetnék, de mikor lesz az, — hisz' még csak két év múlva mehetek Sopronba és még azután is mennyi idő kell, míg végleg kiszabadulhatok a szeretett erdőbe, hol elleshetem a természet titkait, láthatom a vadjaim legtitkosabb életét...

Nagy kiabálás ébreszti fel álmodozásából. „Hó, ne! Vigyázz, te! Ne bocsásd!” — hallatszik a hajtóvonalról. Nagy ágropogás. Vén agyaras lódul ki a nyiladékra. Pattan a puska. Az öreg remete a másvilágon fejezi be az ugrását.

Vége a hajtásnak. Körülállják a disznót. Mindenki ott hanguzkodik a ravatal körül, csak az erdész és az ifjú vadász hiányzik. Az előbbi még a nyomokat vizsgálja, — vajjon ez az az öreg régen keresett remete..., a másik meg a lépéstávolságokat méri, a nyomokat nézegeti, hogy előbb a nyomokból, majd a többi biztosabb ismertetőjelből meghatározhassa a kan korát. Méregeti az agyarakat, nézi a kopott fogakat, — nehezen megy a munkája. Gyűjtött már sok anyagot, van sok tapasztalata is, de kellene még valami biztos vezérfonál, ami irányítsa kutatásaiban. Ennek az ifjú vadásznak üzenem én:

A vaddisznó korának a meghatározására a fogak fejlődésének az ismerete biztos alapot nyújt. A legjellemzőbb tulajdonságokat.

1. ábra. A huszonöt hónaposnál idősebb vadkan fogazata.

amelyeknek a tudása vezérfonálul szolgálhat, az alábbiakban találhatja meg.

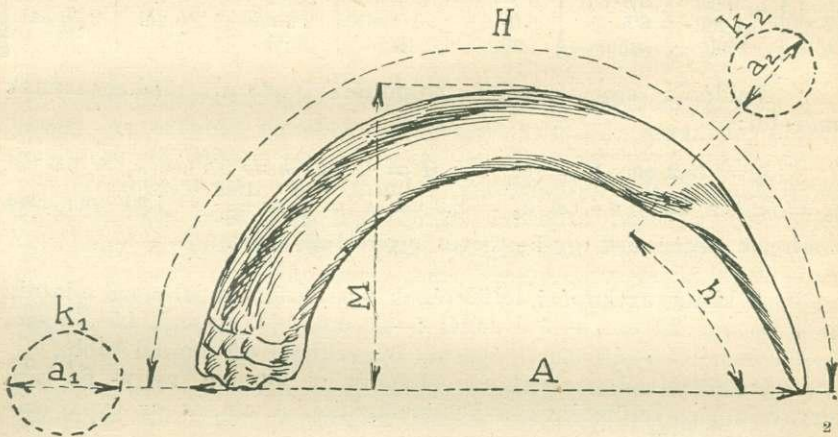
A kifejlett két és féléves vaddisznó teljes fogazata: 6 pár metszőfog, 3 pár szemfog (agyarak) és 14 pár zápfog. (Lásd: I. ábra.)

A fogak fejlődése és kicserélődése a 25, 26 vagy a 27-ik hónapban fejeződik be. Ekkor 44 foga van a disznónak, és ez mind állandó-örök fog. Eddig a korig, a fogcsere alapján határozhatjuk

A hónapok neve	Hónapos	Éves	Metszőfogak	Szemfogak	Zápfogak	Az összes fogak száma	
Április.....	1	1.	$\frac{m_1 \ m_2 \ m_3}{m_1 \ m_2 \ m_3}$	$\frac{a}{a}$		8.	
Május.....	2		$\frac{m_1 \ m_2 \ m_3}{m_1 \ m_2 \ m_3}$	$\frac{a}{a}$	1. 2. 3.	28.	
Június.....	3			1. 2. 3.			
Július.....	4		$\frac{m_1 \ m_2 \ m_3}{m_1 \ m_2 \ m_3}$	$\frac{a}{a}$	Ia. 1. 2. 3. IV.	36.	
Augusztus ...	5			Ia. 1. 2. 3. IV.			
Szeptember ...	6			$\frac{a}{a}$	Ia. 1. 2. 3. IV.		
Október.....	7			$\frac{a}{a}$	Ia. 1. 2. 3. IV.		
November ...	8		$\frac{m_1 \ m_2 \ m_3}{m_1 \ m_2 \ m_3}$	$\frac{A}{A}$	Ia. 1. 2. 3. IV.	36.	
December ...	9			$\frac{A}{A}$	Ia. 1. 2. 3. IV.		
Január.....	10		2.	$\frac{M_1 \ m_2 \ M_3}{M_1 \ m_2 \ M_3}$	$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V.	40.
Február.....	11			$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V.		
Március.....	12			$\frac{M_1 \ m_2 \ M_3}{M_1 \ m_2 \ M_3}$	$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V.	40.
Április.....	13	$\frac{A}{A}$			Ia. I. II. III. IV. V.		
Május.....	14	$\frac{M_1 \ M_2 \ M_3}{M_1 \ M_2 \ M_3}$		$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V.	40.	
Június.....	15			$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V.		
Július.....	16	$\frac{M_1 \ M_2 \ M_3}{M_1 \ M_2 \ M_3}$		$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V.	40.	
Augusztus ...	17			$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V.		
Szeptember ...	18			$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V.		
Október.....	19			$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V.		
November ...	20	$\frac{M_1 \ M_2 \ M_3}{M_1 \ M_2 \ M_3}$		$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V.	40.	
December ...	21			$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V.		
Január.....	22	$\frac{M_1 \ M_2 \ M_3}{M_1 \ M_2 \ M_3}$	$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V. VI.	44.		
Február.....	23		$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V. VI.			
Március.....	24	$\frac{M_1 \ M_2 \ M_3}{M_1 \ M_2 \ M_3}$	$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V. VI.	44.		
Április.....	25		$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V. VI.			
Május.....	26		$\frac{A}{A}$	Ia. I. II. III. IV. V. VI.			
Június.....	27	3.					

meg a kort. A továbbiakban csak az alsó állkapocs fogazatáról lesz szó.

A fenti táblázatban a kis betűk és a közönséges számok a tejfogakat, a nagy betűk és a római számok az állandó, örökfogakat jelentik. A metszőfogakat „*m*”-mel és „*M*”-mel, a szemfogakat (agyarakat) „*a*”-val és „*A*”-val, a zápfogakat pedig *1*, *2*, *3* és *I*, *II*, *III*, *IV*, *V*, *VI*-tal jelöltem. Említésre méltó az *Ia*-val jelzett első pár zápfog. Ezt a két fogat a németek, *Lükenzahn*-nak, csorbagoknak nevezi, különös alakjuk és az alsó *Ia* rendkívüli elhelyezése miatt. Az alsó *Ia* gyakran ki sem nő vagy nagyon hamar kiesik, néha meg csak az egyik oldalon van meg. Mint a táblázatból látjuk, van több fog is, amelyek előtt nem volt tejfog, hanem rögtön, mint örökfog nő ki (ez a kérődzőknél is így van).

2. ábra. A nagyagyar méretei. „*H*” = az agyar hossza. „*M*” = az agyar innagassága. „*A*” = az átmérő. „*k*₁” = a terület az agyar gyökerénél. „*k*₂” = terület a kopási felület kezdeténél. „*a*₁” = az agyar vastagsága a gyökérnél. „*a*₂” = az agyartvastagság a kopási felület kezdeténél. „*h*” = a kopási felület hossza.

Az idősebb darabok további kormeghatározása a vadkannál az agyarak fejlődése és kopása alapján történik. A nagyagyarnál figyelembe vesszük: 1. Az agyarak hosszát (ez a környező körülményektől — talaj, faállomány, táplálkozási viszonyok stb. — is függ). 2. Az agyarakon látható kopási felületet (ezek a két agyarpár állandó surlódásának a következményei). 3. Az agyar területét (mégpedig külön az agyar gyökerénél és külön a kopási felület kezdeténél). 4. Végül az agyar átmérőjének és görbületi ívének az összefüggését. Ezeket a könnyebbség kedvéért táblázatba is foglalták. (Lásd a 2. ábrát.)

Évek száma	A teljes agyár	A kopási felület	Kerület az agyár		Az agyár szélessége		Az agyár átmérőjének és görbületi ívének a viszonya $x = \frac{A}{M}$
	hosszúsága cm.		gyökerénél cm.	kopási felületének a kezdeténél cm.	az agyár gyökerénél cm.	kopási felületének a kezdeténél cm.	
	H	h	k_1	k_2	a_1	a_2	
2-3	14-15	2·7-3·5	5·0-5·2	3·4-3·8	2·0-2·2	1·3-1·6	1·75
3-4	15-16·5	3·5-4·0	5·2-5·4	3·8-4·4	2·2-2·3	1·6-1·8	1·80
4-5	16·5-18	4·0-5·0	5·4-5·6	4·4-5·0	2·3-2·4	1·8-2·1	1·85
5-6	18-20	5·0-5·8	5·6-5·8	5·0-5·5	2·3-2·5	2·1-2·3	1·90
6-7	20-21	5·8-6·5	5·8-6·0	5·5-6·0	2·5-2·6	2·3-2·5	2·00
7-nél több	21-nél több	6·5-nél több	6·0-nál több	6·0-nál több	2·6-nál több	2·5-nél több	2·00-nál több

Például: egy hozzám beküldött vadkan alsóagyarának méretei:

$A = 15.2$ cm, $M = 8.0$ cm, $H = 19$ cm, $h = 5.4$ cm, $k_1 = 5.6$ cm, $k_2 = 5.1$ cm, $a_1 = 2.4$ cm, $a_2 = 2.2$ cm, $x = \frac{A}{M} = \frac{15.2}{8} = 1.90$ cm; Ezek a méretek megfelelnek egy 5-6 éves agyaras adatainak.

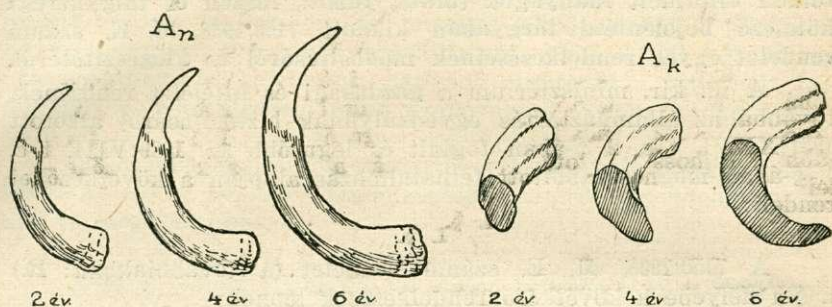
A kisagyár kopási felületének hosszúságára jellemző adatok: 2-3 évesnél 2.5 cm, 4-5 évesnél 4-4.5 cm, 5-6 évesnél 4.5-5.5 cm, 6-7 évesnél 5.5-6.5 cm, 7 évesnél öregebbnél 6.5 cm-nél több.

Megközelítőleg meghatározhatjuk a kort a nagy- és kisagyár kopási felületének a hosszúságából. A cm-ek az évek számával egyenlők.

Megemlítem még, hogy a német vadászati kísérleti állomások most dolgoznak a nagyagyarakon látható évgyűrűk és a kor összefüggésének a megállapításán. Adataikat azonban még nem lehet nyilvánosságra hozni. Az évgyűrűk különösen az öregebb agyarosoknál láthatók világosan.

A nagyagyarakra jellemző még, hogy a fiatalabb daraboknál az agyarak rövidek, a kerület a gyökérnél jóval vastagabb, mint a kopási felület kezdeténél, ennek következménye, hogy kúposak, végül, ha az agyár gyökerénél illesztjük össze az agyarpárt, az majdnem teljesen (2-3 cm a különbség) félkört ad. Az öreg daraboknál az agyarak hosszúak, a kerület a gyökérnél majdnem egyenlő a kopási felület kezdeténél mért kerülettel — tehát már nem kúpos — végül, egymás mellé illesztve a két agyart, az azok vékonyabb végénél mért terpesztés igen nagy (néha 6-7 cm.). Az említett összeillesztés néha nehéz, mert az agyargyökér a kivétel

után nem egészen síma, ezért az „A” meghatározásánál is a szélső pontot, gyakran a „H” meghosszabbításával kell meghatároznunk. (Lásd: 2. ábra.)

3. ábra. 2 éves, 4 éves és 6 éves vadkan nagy- és kisagyarai.

A kisagyarak fiatal korban kúposak, rövidek és alig görbültek. Az öregebb daraboknál kevésbé kúposak, hosszúak, erősen görbültek. (3. ábra.)

Természetesen, mint minden vadfajnál, itt is vannak kivételek, de ezek csak azok a bizonyos szabályt erősítő kivételek, úgy hogy a fenti meghatározást nyugodtan használhatjuk. Ha valaki egészen pontosan megakarja határozni a kort, (úgy, hogy még a hónapok is szerepeljenek), akkor a különböző korban, minden fogra kidolgozott táblázatot kell elkészíteni. Sajnos ezzel az óriási munkával még csak az őz teljes fogzatánál vagyok készen, ezért is kérem vadásztársaimat, hogy minél több disznókoponyát küldjenek címemre: Alsószinevér. Máramaros vm. Természetesen az agyarakat lemérés után azonnal visszaküldöm.

A táblázatokat a német vadászati intézetek készítették és munkájukban felhasználták: *Snethlage*, Dr. M. *Järisch*, *Schäfs*, *Riesenthals* és *Bieger* erdőmester

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A m. kir. miniszterium 100/1940. M. E. számú rendelete a bel-földön kitermelt faanyagok (műfa, tűzifa, faszén és tölgykéreg) kötelező bejelentése tárgyában kiadott 7150/1938. M. E. számú rendelet egyes rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről.

A m. kir. minisztérium a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról alkotott 1931:XXVI. t. c. 2. §-ában foglalt és legutóbb az 1939:VIII. t. c. 1. §-ában meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

A 7150/1938. M. E. számú rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(1) Minden ingatlantulajdonos, birtokos, haszonbérlő és fatermelő (továbbiakban fatermelő) az 1939/40. évi, valamint az ezt követő termelési idényekben általa kitermelt műfa, tűzifa, faszén, tölgykéreg és lúckéreg készletet, — amennyiben a kitermelt tűzifa és mű- (szer) — hasáb, dorong, — a 10 $\text{ü}^3\text{m}^3\text{-t}$ (1×1×1 méter), az egyéb műfa (szerfa) az 5 $\text{m}^3\text{-t}$, illetőleg a rúdfa 1000 folyómétert, a faszén, tölgykéreg és lúckéreg pedig az 50 q-t eléri vagy meghaladja, — a termelés befejezésétől számított nyolc nap alatt ajánlott levélben bejelenteni köteles.

(2) A bejelentési kötelezettségnek téli kitermelés esetében legkésőbb *április hó 15.* napjáig, nyári kitermelés esetében pedig *augusztus hó 15.* napjáig kell eleget tenni.

(3) Az erdőgazdaságokban kitermelt faanyagokon kívül a fásorokban, gazdasági fásításokban, fáslegelőkön vagy más, az erdőfőrvény hatálya alá nem tartozó területeken kitermelt faanyagokat *is be kell jelenteni.*

(4) Az (1) bekezdésben megállapított bejelentési kötelezettség a fatermelő helyett a vásárló fakereskedőt terheli, ha az egy-egy fatermelő által kitermelt és eladott famennyiség az (1) bekezdésben meghatározott mennyiséget nem éri el, de a fakereskedő által a termelés helyén összevásárolt és elszállítandó faanyag az (1) bekezdésben meghatározott mennyiséget eléri vagy meghaladja.

2. §.

A R. 2. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(1) A bejelentett készletekben beállott változásokat a fatermelő minden év *június, szeptember* és *december* hónap utolsó napján fennállott állapot szerint *az említett hónapokat követő hónap 8. napjáig* ugyancsak bejelenteni köteles. A bejelentésben

az egyes rovatok kitöltésével *pontosan* fel kell tüntetni, hogy a legutóbb bejelentett és az azóta termelt vagy megszerzett készletekből a fatermelő mennyit használt fel saját szükségletére, mennyit adott el helyben és mennyi került vasúton, illetőleg hajón (uszályon, dereglyén) elszállításra. Az 1. §. (2) bekezdésében megállapított bejelentési határidő eltelte után kitermelt faanyagot a bejelentésben, mint szaporulatot külön fel kell tüntetni.

(2) A földművelésügyi miniszter a készletváltozások bejelentésére az előbbi bekezdés rendelkezésétől eltérően rövidebb határidőt is megállapíthat.

3. §.

A R. 4. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(1) A kitermelt fakészleteknek, valamint a bejelentett készletekben beállott változásoknak bejelentésére szolgáló *nyomtatványok* szövegét a földművelésügyi miniszter állapítja meg és az illetékes *m. kir. erdőfelügyelőség útján díjmentesen bocsátja az igénylők rendelkezésére.*

(2) A bejelentést *birtokegységenként elkülönítve a földművelésügyi miniszterhez* (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. Erdészeti főosztály) kell intézni.

4. §.

A mű- (szer-) hasáb és mű- (szer-) dorong után *ürköbméterenként 2 fillért, a rúdja után pedig 100 folyóméterenként 4 fillért* kell a R. 5. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően befizetni.

5. §.

(1) A bejelentésre kötelezett fatermelő, ha lúckéregkészlete az 50 q-t eléri vagy meghaladja, a R. 6. §-ának (1) bekezdése szerint nyilvántartást (raktárkönyvet) köteles vezetni.

(2) Azok a fatermelők, akik rendszeres anyagszámadást vezetnek, a R. 6. §-ának (1) bekezdésében meghatározott külön nyilvántartást (raktárkönyvet) nem kötelesek vezetni, *az anyagszámadást azonban ugyancsak lapszámozni és hitelesíttetni kell.*

6. §.

A R. 3. §-a hatályát veszti.

7. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba és azt a földművelésügyi miniszter hajtja végre.

Budapest, 1940. évi január hó 9.

Gróf Teleki Pál s. k.,
m. kir. miniszterelnök.

IRODALOM

Kaán Károly: Alföldi kérdések. (Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, 1939. Ára 6.80 P.)

Kárpátalja visszatértekor jelent meg a szerzőnek ez a legújabb munkája, amelyről „Emlékezzünk...” című cikkemben röviden már megemlékeztem.*

A hatalmas, 420 oldalas könyv alcíme: *Erdők és vizek az Alföld kérdéseiben*. Elsősorban az erdőről szól, de ha átolvassuk, hirtelenében nem tudjuk, mit is csodáljunk jobban szerzőjében. Az erdőmérnököt? A történelemtudóst? A természetbúvárt? A műszaki tudományok mesterét? A közgazdát? Szerintem mindenek felett a fáját hön szerető, jövőbelátó *magyar* kiválóság áll az előtérben, aki polihisztor módjára összesíti magában mindazt a tudást, ami az építő, a napi politikán felülemelkedő, igazi államférfit jellemzi.

Mondanivalóit egyszerűen, közvetlenül, világosan írja le. A művelt magyar középosztály szívéhez akar férkőzni. Kerüli a magyartalanságokat. Ebben is jó példával jár elől. Inkább használja az újkeletű magyar szókat, mint a közhasználatú idegen kifejezéseket. Munkabírása páratlan. A legújabb tudományos kutatásokat és azok eredményeit is ismerteti. Mindig korszerű és időszerű marad. Nem rohan el mellette az idő. Soraiból korát meghazudtoló szellemi fiatalságát, frissességét érezzük. Tudásánál, tárgyismereténél csak a szerénysége nagyobb és tiszteletreméltóbb.

Könyve az előszón, bevezetésen és zárófejezeten kívül hat részből áll.

A bevezetésben megemlékezik a kagylóalakú Kárpátmedencéről, a történeti Nagymagyarországról, a tökéletes vízrendszeréről, amit csak „*Trianon féktelen kegyetlensége*” bonthatott meg.

* Ismertetésemet sokkal részletesebbnek terveztem, hogy azok is okuljanak a nagyszerű műből, akik bármely okból nem olvashatják el. A folyóiratok terjedelmének korlátozása miatt az előírányzott szöveg negyedével kell megelégednem.

Az I. fejezet „Az alföldi erdők“ történetét ismerteti, három korszakra osztva. Az első a honfoglalástól a török hódoltság megszűntéig terjed. Történelmi okmányokkal, számos adattal, helység- és dűlőnévvel bizonyítja, hogy a Alföldet még a középkor elején is kiterjedt erdők s lápok borították. Allattenyészítő őseink tüzzel-vassal irtották az erdőket, szükségük volt mentől több legelőre. Ami erdőt meghagyott a pásztornép, áldozatául esett a törökulás, hódoltság korának. Népes falvak és virágzó, gazdag városok lettek a földdel egyenlővé, de elpusztultak hadászati okból a még megmaradt erdőségek is.

A hódoltság megszűntével a bécsi haditanács is rájött, milyen szörnyű veszedelmeket rejt magában Alföldünk erdőtlensége. Egymás után jelentek meg Mária Terézia, I. Lipót, I. Ferenc „dekretumai“. Ebben az időben ajánlja először Krámer János udvari orvos az Alföldünkre az akácot. A delibláti hirhadt homoksivatagot 1691-ben még erdő borította. Sok, ma szikesnek ismert területen is erdő állott a régmúlt időkben. 1795-ben Vedres István, a szegedvidéki homok beerdősítését ajánlja, később pedig javasolja egy erdészeti akadémiának Szegeden való felállítását. I. Ferencnek „az erdők fenntartásáról“ szóló 1807-i dekrétumát az 1852. évi osztrák birodalmi erdőtörvény követi; ez az utóbbi volt érvényben az első, 1879-i erdőtörvényünkig, amellyel kezdetét veszi a harmadik korszak az alföldi erdők történetében.

A szerző részletesen ismerteti a törvényt, annak kihatásait a magyar erdőgazdaság — elsősorban az alföldi erdők — fejlődésére. Sajnálattal állapítja meg, hogy különbséget tettek a kötött és szabadrendelkezésű, a föltétlen és nem föltétlen talajon álló erdőbirtokok között, mert ennek alapján sok százezer k. hold erdőt irtottak ki, amin már segíteni sem lehet.

A szerző végigvezet bennünket az erdőtörvényt követő újabb erdészeti jogalkotásokon keresztül a veszett háborúig. Könyvének ez a legérdekesebb része, mert eseményei jórészt már szemeink előtt játszódtak le.

Trianonnal második Mohács következett hazánkra. Elvesztettük erdőseink 86%-át. És itt kezdődik az a rövid időszak, amelynek szerző a legeselekvőbb egyénisége volt. Teljesen személytelenül, a legtárgyilagósbban beszél róla, pedig ő indította el a nagy munkát, amikor kiadta a jelszót: „Erdőt az Alföldre!“ „Mint egykoron az apostolok a krisztusi igék hirdetésére, úgy indultak el erdőmérnökeink az erdőtlen magyar pusztaságba, hogy hivatásszerűen megfeleljenek szép hivatásuknak.“

Megszületik az alföldi erdőtelepítésről szóló 1923. évi XIX. t.-c. 15 éves munkaterv készül. Megszervezik a szegedi erdőigazgatóságot az alájarendelt erdőhivatalokkal, a kecskeméti és püspök-ladányi erdészeti kísérleti telepeket. És mi, akik az erdészeti köz-

gyűlésekkel kapcsolatos kirándulásokon mindkét kísérleti telepet láttuk,** csak sajnálni tudjuk, hogy a beláthatatlan fejlődésnek induló alföldi erdősítés az évek során egyre lanyhult. Jött az 1926-os esziendő, mely „személyi” és „bizonyos felfogásbeli irányváltoztatásokat is hozott”. Utána következett 1931-ben „pénzügyi helyzetünk váratlan leromlása”, elkezdődött a takarékoság, az ésszerűtlen szanalás, szomorú intézkedéseivel.

Megszüntetik a szegedi erdőigazgatóságot. Szélnek bocsátják a betanult fiatal erdőmérnökök, az „apostolok” harcos seregét. *Az állami tisztviselők létszámát „takarékoság” célzatával 10%-al apasztják. De az állami erdészetről az előírt 10% helyett más ágazatok javára több mint kétszeres, 21,5% apasztás történik.* Ezért nincs ma elegendő erdőmérnökünk. Ezért tarthatatlan állami erdőmérnökeink helyzete. Mert kezdtek berendezkedni az örökös Trianonra . . .

Erdőbirtokosaink megfelelő tőke és védettség híján kénytelenek voltak rendkívüli használatokat kérni. Emellett fabehozatalunk értéke ezekben az években fölülmúlta legjobb termésű éveink búzakivitelének pénzbeli összegét. Az 1927–1937. évek alatt, a hivatalos adatok szerint, 52.000 k. holdon folyt a „rendkívüli használat”. Emellett szinte korlátozás nélkül jött be a külföldi fa, még olyankor is, amikor 30.000 vasúti kocsirakomány hazai termelésű tűzifa eladatlanul maradt.

Végre Gömbös Gyula kormányzata alatt minisztertanácsi határozattal kimondották egy új, korszerű erdőtörvény életre hívását. Részletesen ismerteti ezután a szerző *új erdőtörvényünket*, ami már nagy haladást jelent a régivel szemben, bár sok üdvös, jólbevált intézkedés kimaradt belőle. Ismét nagyobb összeg jutott az alföldi erdőtelepítésekre, visszaállították a szegedi erdőigazgatóságot.

Az 1937. év végéig mintegy 41 ezer k. hold erdőt, facsoportot és kb. 26.000 km. hosszú vonalon fasorokat telepítettek. 1923-ban kb. 192.000 k. hold silány, homokos, szikes és egyéb, mezőgazdasági művelésre alkalmatlan területet írtak össze erdősítésre a 15 éves munkaterv keretében. Tehát a tervezett idő alatt kereken a terület egy ötödével készültek csak el. Pedig nagyon kevés az Alföldön az erdő, a statisztikusok szerint az összterü-

** Itt van egy tiszteletteljes javaslatom az illetékesekhez. Iskoláink, honvéd esapattesteink és egyéb intézményeink nagyjaink nevét viselik. Nevezzék el az egyik telepet „M. kir. Káán Károly erdészeti (homok-, szik-) kísérleti telep”-nek. Tartozunk ezzel Káán Károlynak úttörő munkásságáért, hervadhatatlan érdemeiért. A magyar erdészet ezzel csak önmagát tisztelné meg. Nehogy úgy járjunk, mint nagy alfölderdősítőnk, Kiss Ferenc esetében!

letnek mindössze 5.7%-a, valóságban alig 3%, de ennek is nagyon rossz az eloszlása. Akad olyan vármegye is, ahol csak 0.08%. Ezzel szemben Dunántúlon 16% az erdőterület, ami meg is magyarázza, miért gazdagabb, kulturáltabb a Dunántúl népe.

Itt hasonlítja össze hazánk erdősültségi viszonyait a többi európai országéival és megállapítja, hogy *a magasabb nemzet-háztartási érdekek szolgálatában az erdők leghivatottabb tulajdonosa: az állam.*

Érdekességként megemlíti, hogy Veszprém városa rabok munkájának köszönheti szép erdősítéseit a dunántúli Karszton. Rámutat arra a helytelen felfogásra, hogy gabonatermő földeket „mégsem lehet erdőtelepítésre igénybevenni“. Ez helytálló, de csak a jó gabonatermő földekre nézve; ilyen azonban, sajnos, aránylag kevés akad az Alföldön.

Befejezésül az alföldi erdősítésekre alkalmas fafajokat tárgyalja részletesen és hangsúlyozza, hogy az *akác* igen sok esetben teljesen nélkülözhetetlen.

A szerző szerint teljes erővel folytatni kell az erdősítést és fásításokat az Alföldön, még akkor is, ha lesz elegendő dombvidéki és hegyvidéki erdőnk! Miért? Erre a kérdésre a további fejezetekben ad feleletet a szerző.

*

Könyvének II. fejezetében *a hegyvidéki erdők és az alföldi vízáradások közötti legszorosabb összefüggést* tárgyalja, amikor megállapítja, hogy a folyók szabályozásával, az erdők pusztításával az árvízveszedelem csak fokozódott. Részletesen ismerteti a magyar vízrendszert. Több példával bizonyítja, hogy az erdők kíméletlen pusztítása az árvizek legfőbb okozója. Trianon óta folyóink árvízszíne folyton nő, az ellene való védekezés szinte lehetetlenség, amíg az elöldézõ okot, a kárpáti erdők pusztítását megakadályozni nem tudjuk. Ezen még a Felvidék egy részének és Kárpátjának visszatérte se javított sokat.

A III. fejezet *a folyószabályozásokról, ármentesítésekről és belvízrendezésekről* szól. Nálunk már a XII—XIII. században ástak lecsapoló árkokat. A középkorban a bányászat és kohászat fellendülésével, a tüzfűszükséglet fokozódásával, mindjobban pusztították a hegyvidéki erdőket. Az Alföldön legelők, telepítések céljaira is sok erdőt irtottak ki. Mindez csak fokozta az árvízveszedelmet. Nagy mértékben megváltozott az Alföld akkori képe is. Gyarapodott a nyirkos, lápos, ingoványos, vízállásos terület, az Alföld nagyrésze egészségtelenné vált, aratott a hirhedt „*morbus hungaricus*“.

A hódoltság megszűntével rendezni akarták a kérdést, de kevés eredményt értek el. *Széchenyinek* kellett jönni, hogy zse-

niális munkatársaival, *Vásárhelyi Pállal* és a többiekkel megoldja a kérdést, ha nem is teljes egészében. 1869-től 1936-ig összesen 1 milliárd és 200.000 koronát fordítottunk a folyók szabályozására és az ármentesítésre. Több mint 6 millió k. holdat ármentesítettünk. Még a világhíres hollandiai ármentesítés is csak egyharmada a mienknek!

Hiábavaló azonban minden folyószabályozás, árvízvédelem és belvízrendezés, amíg ismét nem lesz egységes és zavartalan a magyar vízrendszer!

Rendkívül érdekes a „*Víziutak*“-ról szóló IV. fejezet. Sajnos, helyszüke miatt részletesebben ezt nem ismertethetem. A szerző hangsúlyozza a hajózható csatornák felbecsülhetetlen gazdasági jelentőségét, amire a nyugati nemzetek már évszázadokkal előbb rájöttek. Különösen fontosnak tartja a Duna—Tisza csatorna mielőbbi megépítését, ha nem akarunk alulmaradni a világversenyben. Munkáskézben hiány nincs. Az egész kizárólag pénztechnikai kérdés. Olasz és német mintára nem lenne nehéz a megoldása.

A mű V. fejezete, amelynek: „*Erdők és tenyészet* viszonyok“ a címe, ismét közelről érint bennünket, erdőmérnököket. Itt újabb oldaláról: mint klimatologus mutatkozik be a szerző.

Összefoglalja az első fejezetekben elmondottakat és ezek alapján kifejti, miért változott az évszázadok során olyan kedvezőtlenre Alföldünk éghajlata. Szerinte sohase telepedtek volna meg félnomád, állattenyésztő őseink az Alföldön, ha a maihoz hasonló éghajlatú lett volna. De a nomád kúnok se. Mert *El Bekri* arab író szerint az őshazai magyarok „*csak nyirkos és legelőkből gazdag földet*“ szoktak felkeresni.

Részletesen ismerteti az összefüggést az erdő és az éghajlat között, a legújabb éghajlattani kutatásokat és azok eredményeit, a *makro-, mikro- és bioklimát*. Megállapítja, hogy a helyi (mikro-) klíma rendkívül eltérhet a makroklimától. Leszögezi, hogy az erdőnek nincs csapadékképző szerepe, de annál nagyobb a *csapadékgyarapító hatása*. Ezért szükséges az Alföldön minél több erdőt, tervszerűen elhelyezett erdősávot, fasorokat, erdőfoltokat telepíteni, mert ezekkel jelentékenyen javíthatjuk a helyi klímát, de sokkal jobb lesz a bio-(élet) klíma is. 1923-as törvényünkkel ezen a téren megelőztük a nagy és gazdag nyugati nemzeteket.

Felszabadult erdőseink gyarapodása ne terelje el figyelmünket az alföldi erdőtelepítések folytatásáról, mert nemcsak erdőről és fáról van szó, hanem az általános tenyészet viszonyok nagyjelentőségű javításáról. Alföldünk mai, szélsőséges éghajlata helyileg számottevően enyhülhet és ezzel egyúttal a gazdasági viszonyok is javulnának.

Az utolsó, VI. fejezet az „Öntözések“-et tárgyalja. Sajnos ezen a téren nagyon elmaradtunk. 1930-ban mindössze 218 öntözőberendezés volt hazánkban, kb. 15.000 k. hold területen. Ennek is 74%-a a gazdaságilag sokkal fejlettebb Dunántúlon. Pedig az Alföldön, a Tiszántúl és a Tiszaháton nagyobb szükség lenne az öntözőművekre. Reméljük, hogy az 1937-i öntözőgazdálkodásról szóló törvény sokat segít majd az Alföld dolgos magyarjain. Követendő példaként részletesen ismerteti a *Mussolini-féle „Bonifica Integrale“-t*, a szerző szerint az „*egységesen javító munkát*“, amely nem részletkérdéseket old meg, de tekintetbe veszi a nemzet közösségét érintő összes kérdéseket.

A záró fejezetben összefoglalja, az előzőkben részletesen kifejtetteket :az erdők és vizek kérdéseit az Alfölddel kapcsolatban. Kiemeli, hogy a feladatokat csak nagy, mindenre kiterjedő, átfogó tervvel lehet megoldani, úgy, mint azt nálunk annak idején a *Legnagyobb Magyar* tervezte, szóban, írásban hirdette, részben végre is hajtotta és ahogy napjainkban Olaszországban *Mussolini* megvalósítja.

Kaán Károly már valóságos könyvtárt írt az Alföldről. Rövid két évtized alatt. Ez a munkája átdolgozott és továbbfejlesztett kiadása a szerző „*Magyar Alföld*“ c. művének, s reméljük, csak egyik része az Alföldről szóló nagy, monografiának. Mert az előszavában ezeket írja: „*Szándékom ugyanis, hogy Isten segédelmével, ilyen terjedelemben és alakban, fokozatosan a többi részt is megírom*“.

Nekünk, magyar erdőmérnököknek csak egy kérésünk lehet a Magyarok Istenéhez. Őrizze meg hosszú esztendőkön át *Kaán Károlyunkat* teljes testi és szellemi erejében, hogy ezt a szándékát nemzetünk és hazánk javára maradéktalanul valóra válthassa!
—e. f.

Krippel Móric: Adatok a helyes magyar erdészeti szaknyelvhez. (Röttig—Romwalter Nyomda Rt., Sopron, 1939. Ára 2 P. Kapható az Országos Erdészeti Egyesületnél.)

A 76 oldalas füzet címe szerény, mint maga a szerző, aki munkáját egyszerűen „*tanulmány*“-nak nevezi. De ha belemélyedünk, azonnal érezzük, mennyivel több annál. Erre mutat az „*Előszó*“ is, — *Mihályi dr.* írta — amelyhez hozzátennivalónk nincs.

A tanulmány erdészeti szaknyelvünk magyarítását szolgálja. Hasonló a célja, mint boldogult nagy erdésztanárunknak, *Vadas Jenőnek*, aki annakidején az *erdőműveléstan* szakkifejezéseit (szerinte: *mesterszavait*) igyekezett jobbakká, magyarabbakká változtatni, úgy mint azt napjainkban *Fekete Zoltán* tanárunk a saját szaktárgyainál teszi, nem kis örömeinkre.

A szerző az erdőhasználatban, erdészeti feldolgozástan és kereskedelemtan tudós művelője és tanára volt több mint három évtizeden keresztül, főiskolánkon. Fél százados erdőmérnöki múlt, tapasztalat van mögötte. Akadhat-e nála illetékesebb, az ebbe a tárgykörbe tartozó mesterszavak magyarítására? Azt hiszem nem. Mint igazán *nevelni* akaró tanár a száraz szaktárgyakat is elsősorban a magyarság szemszögéből látja és érzékeli, valóságos szívügye szaknyelvünk magyarossága.

Tanulmányát 5 részre osztja fel. Az 1. rész „Az erdők használatáról” szól és az általános tudnivalókkal ismerteti meg bennünket pontos meghatározások formájában. A 2. fejezet „Az erdőhasználat két ágát” tárgyalja. Szeretné a mostani „tágabb értelemben vett erdőhasználat” helyébe az „erdőlés” kifejezést bevezetni.

A 3. rész „A fa víztartalmi és ezzel összefüggő, más gyakorlati százalékai” cím alatt a szerzőnek ezen a téren folytatott tanulmányait és kutatásait foglalja össze. Elégtétellel állapítja meg, hogy az 1937. évi német DIN—DVM szabványtervezet ezekre vonatkozólag hasonlóan rendelkezik, mint ő már 30 év óta tanította!

A 4. fejezet címe: „Néhány idegen szó, amelyek magyarítását nem tudom javasolni és szerény megjegyzések helyesírásukról”. Ilyenek: abszolút, bruttó (nettó), plusz (minusz) és az idegen betűk.

Ezután következik 40 oldalon át a tanulmány legérdekesebb része: „Szószedet idegen szakkifejezések magyarítására, a magyaroknak jobbakkal való kicserélésére és helyes értelmezésére”.

A szerző 136 szót sorol fel. Néhány javaslata még sok vitára ad majd okot, de a „termékeny” bírálatra, elfogulatlan, tárgyilagos vitára mindig szükség volt és lesz.

Az ajánlott szakkifejezések közt akad olyan is, amit maga a tiszteletreméltó szerző is „*merész javaslatnak*” talál. Ilyen a levágott fa földben maradt törésének, az általánosan használt *tuskó* szó helyett *csutak*-kal való megjelölése. A *tuskó* szót egy fakeskedelmi választék (nagygöcsös tűzifaválaszték) elnevezésére a Fakeskedelmi Szókönyvek sajátították ki 1927-ben, teljesen szakszerűtlenül és önkényesen. Nézetem szerint sokkal jobban megfelelne ennek a választéknak a megjelölésére a szerző által először használt „*tőkéfa*” szó.

Bizony elég nehéz lesz a ma még szokatlan *falap*, *rakotta*, *gömbölyégyfa* és *vágányalj* mesterszavakat a közhasználatba vinni. Erzi ezt maga a szerző is, mikor az *utószó*ban ezeket írja: „Nehéz a megszokottól elszokni, de még nehezebb az újat elfogadni és — használni!”

Ez igaz, de nem lehet akadálya a helyes törekvésnek. Ott van a *szerfa* szó; tudtommal ezt is a *szerző* ajánlotta s ma már ezzel élünk. *Csak legyünk rajta komolyan és következetesen mindannyian*, hogy a jobb, magyarosabb kifejezéseket használjuk!

Mi, magyar erdőmérnökök, hálás tanítványainak ezernyi serege, ezen a helyen mondunk köszönetet nagyrabecsült, kedves tanárunknak, a mi szeretett *Móric bácsinknak*, fáradhatatlan munkásságáért, amellyel közkincesé tette szaknyelvünk magyartásán végzett tanulmányainak az eredményét.

Végtelen örömünkre szolgálna, ha az „Erdészeti Kereskedelemben” előszavában megígért négykötetes „Erdőhasználat-tan”-nal is minél előbb megajándékozna bennünket.

F. . . . .

HAZAI FOLYÓIRATOK.*

A Műszaki Világ. (III. évf. 1940.)

1. sz. — —: A negyedik esztendő. — *Dr. Maléter J.*: A magyar közlekedés száz év tükrében.

Az Időjárás. (XLIII. évf. 1939.)

9—10. sz. — —: Darányi Kálmán †. — *Boda E. és dr. Bacsó N.*: Szingularitások a napfény tartalmának évi változásában. — *Dobosi Z.*: Néhány meteorológiai jelentés magyarázata az anyag kinetikus elmélete alapján. — *Dr. Bacsó N.*: Kárpátalja éghajlatának gazdasági jelentősége. — *Flórián E.*: A légköri elektromosság és az ógyallai elektromos mérések. — *Dr. Bacsó N.*: Magyarország időjárása 1939. szeptember és október havában.

Földtani értesítő. (IV. évf. 1939.)

3. sz. *Dr. Hoffer A.*: Kassa környékének földtani vázlata. — *Dr. Ujhelyi J.*: Bolgárok földjén. (A Pirin-hegység környéke. — —: Nagypolány a Ciróka völgyében. — *Dr. Papp F.*: A hazatért Felvidék és Kárpátalja gyógyforrásai és gyógyfürdői.

4. sz. *Dr. Szentpétery Zs.*: A bükkhegység DNy-i része Szarvaskő vidékén. — *Kőrössy L.*: A nyugati hadszintér földtani és földrajzi viszonyai. — *Dr. Pávai Vajna F.*: A budapesti melegforrások kérdése. — *Dr. Papp F.*: Válasz *Dr. Pávai Vajna Ferencnek*. — *Dr. Majzon L.*: A láthatatlan koronatanuk. A mikro-

* Jelmagyarázat: (1. k.) = első közlemény; (2. b. k.: 17.5/10 4) = második és befejező, összesen 17.5 oldal terjedelmű közlemény, 10 ábrával és 4 táblázattal.

szkópikus kicsinységű kőületek. — *Kőrössy L.*: Bányafatermelésünk néhány adata.

Halászat. (XL. évf. 1939.)

17. sz. *Heincz P.*: Kárpátalja halasvizei. — *Dr. Lukács K.*: A magyar halászat multjából.

Kertészeti Szemle. (XII. évf. 1940.)

1. sz. *Madarász A.*: 1940. — *Vécsey Sz.*: Fagykár a gyümölcsösben. — *Magyar Gy.*: Az *Aspidistra* tömeges szaporítása. — *Dandé M.*: A jó termőföld a kertészet szolgálatában. — *Magyar Gy.*: *Chrysanthemum nipponicum*. — *Dr. Kovács J.*: Örökzöld kertek. — *Scholtz G.*: Permetezzünk az almamoly ellen a rajzás alapján. — —: Magyar növényujdonságok: *Phlox paniculata* „Jolánka“.

Magyar Fapiac. (II. évf. 1940.)

1. sz. „*Stefa*“: FAKERESKEDELMÜNK feladatai 1940-ben. — —: A vidéki telepes kereskedők és az árkérdés.

Magyar Méh. (LXI. évf. 1940.)

1. sz. *Bartsch L.*: Milyen mézelő fákat szaporítsunk és ültessünk? — *Samu I.*: Mézelő növények termesztése. — *Urbán P.*: Arzenes permezetezés. — *Novák Gy.*: Méh és a szőlő? — *Kelecsényi E.*: Lehetséges-e nagyobbtestű méheket kitenyésztetni? — *Novák Gy.*: Alanyás törzsek rendbehozása. — *Mattausch B.*: Hozzászólás a „Keresem a legjobb kaptárt“ c. cikkhez. — *Daxner K.*: Itt a legjobb fekvő vándorkaptár! — *Dr. Hollós J.*: Mit jelent a termelési költség az eredményes méhészkedésnél? — *Novák Gy.*: Novemberi feletetés cukorral.

Magyar Statisztikai Szemle (XVII. évf. 1939.)

11. sz. *Dr. Szél T.*: Az átlagos és a valószínű élettartam nemzetközi összehasonlítása. — *v. Dr. Pap L.*: Külkereskedelmi forgalmunk az 1939. év első kilenc hónapjában. — *Dr. Petrichevich-Horváth M. báró*: Közuti forgalmi balesetek Magyarországon 1938-ban. — —: Fontosabb kikötőink áruforgalma 1938-ban — *Dr. Szőnyi Gy.*: A húsarak alakulása 1897 óta. — —: *Dr. Gidófalvy E.*: A községösszevonások pénzügyi hatása a közigazgatásilag egyesített községek háztartásában. — *Dr. Jordan K.*: A differencia-számítás szerepe a statisztikában. — *Ruh Gy.*: Finnország népességi és gazdasági statisztikája.

Magyar Vadászujság. (XXXIX. évf. 1939.)

35. sz. *Mészáros P.*: Közérdekű levél a szerkesztőhöz. — *Koltai G. V.*: Ritka parókaképződés. — *Hajdú P.*: Levél a szerkesztőhöz.

36. sz. *Dr. Szent-Ivány G.*: „Az Élet fejedelme elüzi a farkasokat és a saskeselyüket.“ — *Péchy-Horváth R.*: Kígyókaland a pórin. — *Koltai G. V.*: A csebeni „kísértet“. — *Berényi V.*: Bölényvadászat. — *Dr. Beniczky Gy.*: Szeptemberben Gemencen és Bükkben. — *Gy. Takách Gy.*: A Brenneke és a gyöngylövedék.

Mezőgazdasági Közlöny. (XII. évf. 1939.)

12. sz. *Dr. Szeibert J.*: A gazdasági cselédek bérének alakulása az 1938. évben. — *Ujlaki Nagy A.*: Kisbirtokpolitika és az állattenyésztés jövője az öntözögzdálkodásban. — *Dr. Zajtay A.*: Újabb szempontok a szarvasmarhahízlásban. — *Dörner A.*: Uradalmi baromfitenyésztés. — *Kazi L.*: Mezőgazdasági termelő és értékesítő szövetkezetek a külföldön. — *J. G.*: A mai magyar szociálpolitika. — *Dr. K. B.*: Mezőgazdasági városaink elesettségének okai. — *Dr. Kardos E.*: Magyar vegyész-mérnökök akciója mezőgazdasági termelésünk hatásfokának és minőségének javítására. — *Bogyó T.*: Egy holland mezőgazdasági egyetem üveg-házi termelési kísérletei. — *Lóczi B.*: Eghajlat, időjárás és piac-kutatás.

Nimród Vadászujság. (XXVII. évf. 1939.)

35. sz. —: Felényi terjedelemmel... — *Hányi K.*: A császármadár.

36. sz. *Sólyom*: Karácsonyvárás. — *Geleta J.*: Karácsonyra 1000. — *Fekete I.*: Karácsonyest. — *Dr. Beretzk P.*: Körösmező környékének téli madarai. — *Pechtol J.*: Fogolyállományunk veszedelme. — *Rainer R. né.*: Keselyű- és vörös ásólúd-megfigyelések. — *Szépe I.*: Szarvasbögés 1939-ben Nagybörzsönyben. — *Szedzerjei A.*: Rominten.

Technika. (XX. évf. 1939.)

10. sz. *Csányi K.*: Steindl Imre emlékezete. — —: A közlekedési és vasútépítési szeminárium közlemények. — *Dr. Pattantyús A. G.*: Az anyag-szállítás üzemtana. — *Lux G.*: Műemléki séta a Csallóközben. — *Lechner E.*: A hasított hüvely, mint gépelem. — *Mangel J.*: Új építészet Észt- és Finnországban. — *Dr. Sailer G.*: Anyagminőségi kérdések az acéliparban. — —: Az épülettervezési tanszéken készült feladatok gyűjteménye.

Természettudományi Közlöny. (71. kötet, 1939.)

12. sz. —: A Nobel-díjak nyertesei. — *Kuthy S.*: Németország élelmiszerellátása, természettudományi megvilágításban. — *Földváry M.*: Védett természeti emlékek Debrecen birtokán. — *Anghy Csaba G.*: Az angóranyúl. — *V. Déry E.*: Tengeralattjárók. — *Bogdánfy Ö.*: A röppentyű újabb alkalmazása. — *Dr. Aujezsky L.*: Vegyi folyamatok módosulása a légkör magas rétegeiben. — *B. O.*: Az Albert-csatorna. — *Dr. Szilády Z.*: A Bolyai-család. — *G. I.*: A mesebeli „Mágnes-hegy“ a valóságban. — *Dr. Bogsch L.*: A világ 1938. évi földi olaj termelése.

Vadászat—Halászat. (VII. évf. 1939.)

23. sz. *Gróf Festetics P.*: Karácsony. — *Remniczky K.*: Szarvashívás. — *Gróf Zay I.*: A földreform és a vadászat. — *Gróf Festetics P.*: Hangok a levegőben... (Vers.) — *A. Balogh A.*: Milyen töltényeket használunk a hirtelen szűkülő (Choke, dupla choke) furattal bíró sörétes fegyvereinkhez? — *Orday R.*: Aki a szarvasbikát pányvával fogja. — *v. Lopcsánszky A.*: Erdélyországból. — Hollók — barátkeselyük — szirti sas — havasi füles pacsirták. — —: A barkácsolás.

24. sz. *A. Balogh A.*: A Mahrholdt—Peterlongo innsbrucki fegyverműves cég új csodakarabélya. — *V. Nagy I.*: Sólymászat és az ornitológia. — —: A les-vadászat. (2. k.) — *Orday R.*: Milyen az afrikai őserdő — közelről?

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.*

ZEITSCHRIFT FÜR WELTFORSTWIRTSCHAFT. Band VII. Heft 2—3. 1939.

Chi-Yün Chen: Anhui középkínai tartomány erdeszeti viszonyai. (Über die forstlichen Verhältnisse in der mittelhinesischen Provinz Anhui.) 55—65 old.

A müncheni egyetemen dolgozó kínai szakember szűkebb hazájának erdőgazdaságáról ad rövid áttekintést. Rámutat a csapadékviszonyok döntő befolyására és részletesen foglalkozik azoknak a fontos fafajoknak tenyésztési és értékesítési körülményeivel, amelyek a kínai erdőgazdaságban igen számottevő szerepet játszanak. (*Cunninghamia lanceolata*, *Aleuritis fordii*, *Sapium*

* A német és angol folyóiratokat *dr. Mihályi Zoltán*, a francia-, olasz-, spanyol- és románnyelvű közleményeket *dr. Luncz Géza*, m. kir. erdőtanácsos, a lengyel és cseh szaklapokat *Székács Vince*, ny. miniszteri tanácsos, a jugoszláv irodalmat pedig *Pászthy Ferenc*, ny. m. kir. főerdőtanácsos ismerteti.

sebiferum, *Thea oleifera*, *Rhus vernicifera*, *Cinnamomum Camphora*.)

Ungarn. A 8 ívre terjedő különfüzetet, amely hazánk erdőgazdaságáról nyújt tájékoztatást a külföldnek, a *Kormányzó Úr* arcképe díszíti és gróf *Teleki Mihály* földművelésügyi miniszter előszava nyitja meg.

A 14 közlemény tartalmának részletesebb ismertetését helyszüke miatt, sajnós, mellőznünk kell és így csak nagy vonásokban számolhatunk be róluk.

Molcsányi Gábor: „A mai Magyarország erdőgazdasága“ („*Die Forstwirtschaft des heutigen Ungarn.*“ 126—131 old.) c. tanulmánya a mult és jelen számszerű szembeállításából vonja le a meggyöző erejű következtetéseket.

Báró Waldbott Kelemen: „Az Országos Erdészeti Egyesület Magyarország erdészeti szellemi életének szolgálatában“ („*Der Landesforstverein im Dienste des forstlichen Geisteslebens Ungarns.*“ 133—138 old.) címen tárja a külföld elé a hazai érdekképviselő kezdeményező, megtermékenyítő és mindig a fejlődést szolgáló munkáját.

Kaán Károly írásának a címe: „A természetvédelem, különös tekintettel a magyar erdőgazdaság történetére.“ („*Naturschutz, mit Hinsicht auf die Geschichte der ungarischen Forstwirtschaft.*“ 141—149. old.)

Őszintén sajnáljuk, hogy a keretbeli megkötöttségek miatt a szerzőnek nem állott módjában bővebben foglalkozni tárgyával. Adatai értékesen szolgálják megismertetésünk nehéz munkáját és sok olyan részletre mutatnak rá, amelyekről — meggyőződésünk szerint — még a hazai szakköröknek sincs tudomásuk.

Fekete Zoltán két közleménnyel szerepel. Az egyikben egész rövidre fogott áttekintést ad a hazai erdőrendezés történetéről és jelenlegi állásáról („*Geschichte und Stand der Forsteinrichtung in Ungarn.*“ 151—154. old.) a másikban, amelynek „A magyar fatermési táblák“ („*Die ungarischen Ertragstafeln.*“ 155—161. old.) a címe, *Feistmantel* és *Greiner* munkáinak méltatása után a földművelésügyi minisztérium megbízásából készült akác-fatermési táblákról és a további tervekről számol be.

„A vadászat Magyarországon“ („*Das Jagdwesen in Ungarn.*“ 163—173. old.) c. tárgykörnek mindenképpen avatott tolmácsolója *Roth Gyula*, aki ugyancsak a színes képek egész sorát hozza elénk a gazdag multból és a statisztika hűvös adataiban mutat rá Trianon okozta veszteségeinkre, de az újabb idők figyelemreméltó fejlődésére is.

Ugyancsak *Roth Gyula* írta meg „Az erdészeti kutatásügy Magyarországon“ („*Das forstliche Forschungswesen in Ungarn.*“

175—190. old.) címmel a jelenleg is vezetése alá tartozó munkakör történetét. Ott állott a bölcsőjénél, látta ígéretes kibontakozását, meg kellett érnie csaknem teljes megsemmisülését és az ő feladata volt a romok helyén új épületet emelni. Hogy ez mennyi nehézségbe ütközött, azt avatott szem az óvatos sorok között is kiolvashatja.

Lesenyi Ferenc: „Történeti áttekintés“-e („*Geschichtlicher Ueberblick.*“ 191—197. old.) sajnos, szintén igen rövid. *Tagányi* művét, amelyet a szerző vezérfonalul választott, még a hazai szakközönség is alig ismeri, pedig hogy mennyi gazdaság- és művelődéstörténeti adattal gyarapítja tudásunkat, az *Lesenyi* néhány, kitűnően jellemző szemelvényéből is meggyőző erővel tárul elénk.

Földes Tibor szűkszavú tárgyilagossággal a kincstári erdőket ismerteti („*Beschreibung des ärarischen Waldbesitzes.*“ 199—201. old.); *Schmidt-Colinet* német erdőmester pedig, aki az elmúlt esztendőben a német kormány megbízásából időzött nálunk, a helyszínen szerzett tapasztalatai alapján számol be néhány szép fénykép kíséretében „Magyarország visszatért erdőterületeiről“ („*Über Ungarns zurückgekehrte Waldgebiete.*“ 203—215. old.);

Pászthory Ödön a hazai alföld- és kopárfásítás nagyszabású munkáját („*Waldanlagen in Ungarn.*“ 217—226. old.) mutatja be számokban, erdészérdemek méltatásában és ugyancsak sikerült fényképekben. Ismertetését hasznosan egészíti ki *dr. Magyar Pálnak:* „A magyar erdőművelés növényiszövetkezeti vonatkozásai“ („*Aus den pflanzensoziologischen Beziehungen des ungarischen Waldbaues.*“ 228—240. old.) c. tanulmánya, amely a hazai erdő-típusokról ad pontos képet.

Dr. Mihályi Zoltán: „Az erdészeti oktatásügy Magyarországon“ („*Das forstliche Unterrichtswesen in Ungarn.*“ 242—252. old.) c. közleményében a különleges magyarországi viszonyok alapján mutat rá oktatásunknak a gazdasági és műszaki kívánalmakból folyó kettősségére, amely „a világ legnehezebb főiskolája“ rangot juttatta ősi Alma mater-ünknek.

Utolsó helyre került, — *last but not least* — *dr. Ajtai Sándor* nagyszabású tanulmánya „Magyarország erdészeti igazgatásáról“ („*Über die forstliche Administration Ungarns.*“ 255—267. old.). A szerző a történeti szükségszerűség hiánytalan átérzésével hozza elénk a nem könnyű tárgyat, olyan emelkedett jogbölcséleti szellemben, amely megérteti velünk, hogy a jobb jövő érdekeit szolgáló szemlélet nem elégedhetik meg a tények egyszerű felsorakoztatásával, hanem kötelessége a tárgyilagos bírálat alapján adódó következtetések levonása is.

A figyelmes szerkesztőség mindegyik tanulmányhoz kitűnő összefoglalást nyújtó francia és angol nyelvű kivonatokat is ké-

szítottetett és így valóban nagy szolgálatot tett vele a magyar erdőgazdaság ügyének.

Egyesületünk az előzetesen megrendelt példányokon felül további 10 füzetet vett át, abban a meggyőződésben, hogy utólagos jelentkezőket is ki kell elégíteni. A füzet ára: 10.50 P.

ALLGEMEINE FORST UND JAGDZEITUNG. 1939. 10—12. sz.

Zimmerle: Növedék-vizsgálatok lú- és jegenyefenyőnél. (Zuwachsuntersuchungen bei der Fichte und Weisstanne im Gräfl. v. Pückler und Limpurg'schen Forstbezirk Gaildorf.) 305—318 és 323—331. old.

A württembergi állami erdőrendezés egyik érdekes munkáját ismerteti, amelyet *Prückler-Limpurg* gróf gaildorfi erdőbirtokán végzett annak megállapítására, hogy *Wagner* Kristóf módszere, a száraló-szegélyvágás, előnyös-e a törzsek növedégyarapódása szempontjából vagy sem.

A vizsgálathoz különböző termőhelyekről mindig 2—2 azonos korú és fejlődésű törzset választottak ki párhuzamosan; az egyiket a megbontatlan állományból, a másikat a szegélyből vették.

A próbatörzsek adatainak a felvétele a legnagyobb gondossággal (szakonként való eldarabolással és körlap-elemzéssel) történt; az eredményekről 8 táblázat és 3 ábra számol be.

A szerző megállapítása szerint a szegély törzsének a körlap- és fatömeggyarapódása sokkal erőteljesebb, mint a zárt erdőben állóké, de ebből semmiképpen sem szabad azt a következtetést hevonní, hogy az eljárás a gaildorfitól igen elütő termőhelyi viszonyok között is hasonló eredményeket fog szolgáltatni.

Pfeilsticker: Dr. J. Eberhard emlékezetére. (In memoriam Dr. J. Eberhard, Langenbrand.) 321—323. old.

A langerbrandi erdőgazdaság nemrég elhunyt hírneves vezetőjének az érdemeit méltatja, aki a természetes felújítás terén az ernyős ékvágással örökítette meg az emlékét.

Feucht: A növényiszövetkezeti kutatás értéke az erdőgazdaság szempontjából. (Zur Auswertung pflanzensoziologischer Forschung durch die Forstwirtschaft.) 331—335. old.

A szakirodalom legújabb növényiszociológiai termékeinek, *Diemont*, *Faber*, *Oberdorfer* és *Schwickerath* munkáinak ismertetése és egybevetése alapján hangsúlyozza azokat az előnyöket,

amelyeket a gyakorlati erdőművelés számára a növényiszövetkezetek ismerete jelent.

Lantelmé: Erdei fáink magtermésének siettetése. (Zur Zwangsfruktifikation bei unsern Waldbäumen.) 335—342. old.

A növényélettan egyik mindjobban előtérbe kerülő fejezetével foglalkozik, még pedig tisztán gyakorlati szempontból.

A magtermés korábbi bekövetkezése nem egy esetben óriási előnyt jelentene az erdőgazdaságban is, de hogy mesterséges beavatkozásról egyáltalában szó lehessen, a virágzás és gyümöles-termés pontos élettanával teljesen tisztában kell lennünk. A szerző előbb az erre vonatkozó ismereteket közli, majd felsorolja azokat az eljárásokat, amelyeket a kertészet már régóta alkalmaz a magtermés siettetése érdekében (erős napsütés mellett való szárazon tartás, „éheztetés“, átültetés, fokozott meleg, bőséges táplálás, koronacsonkítás, a nedvkeringés megakadályozása stb.) és rámutat azokra a próbálkozásokra is, amelyekkel a tudomány újabban a megoldás leggazdaságosabb módját keresi (mesterséges megvilágítás, gyengébb alanyokra való oltás, különféle vegyi anyagok alkalmazása).

CENTRALBLATT FÜR DAS GESAMTE FORSTWESEN. 1939. 12. sz.

Kain: Tanulmány az ékelt híd tartógerendák kiszámításáról. (Studie über die Berechnung verdübelter Brückenträger.) 265—281. old.

A 15 ábrával minden oldalról megvilágított tanulmány azért érdemel figyelmet, mert újabb bizonyosága annak, hogy az erdőben bővelkedő vidékeken a fa, mint építőanyag, ismét visszaszerzi régi tekintélyét.

INTERNATIONALER HOLZMARKT. 1939. 44—52. sz.

Fröhlich: Néhány szó a hangszer- és repülőgépfáról. (Einiges über Resonanz- und Flugzeugholz.) 44—45. sz. 7—8. old.

Erdély tiszta lúcfenyvesei közül elsősorban azok szolgálnak kitűnő hangszerfát, amelyeket fiatal korukban évtizedekig nem bontott meg gyérítés és így a törzsek alsó részében az évgyűrűk sűrűn és egyenletesen rakódtak egymásra.

A rádió elterjedése észrevehetően csökkentette a hangszergyártást, de a repülőgépipar fejlődése ismét élénk keresletet eredményezett a különleges lúcfenyvesben, amelynek m³-ért 12 dollárt is fizetnek.

Biermann: Szükségesek-e a takarító-fogak? (Räumzähne oder keine Räumzähne?) 49. sz. 16—17. old.

A szerző nézete szerint a fűrészlapoknál nem okvetlenül szükséges takarítófogakat hagyni, mert a terpesztés helyes mértéke, a fűrészlapok pontosan függőleges beállítása és kifogástalan keretjártat mellett felesleges a fűrészpor eltávolítására külön intézkedéseket tenni.

A gyakorlat ellenben nagyon megszokta a takarítófogak alkalmazását. Ezek azonban a kívánt célnak csak akkor felelnek meg, ha eleget tesznek bizonyos műszaki követelményeknek. Fontos, hogy mindig páratlan (az 5. vagy 7.) fogra essék a terpesztés mellőzése; az elosztást aszerint kell szabályozni, hogy kör-, szalag- vagy keretfűrészről van-e szó.

Azok a kísérletek, amelyek foghíjassággal kívánták a kérdést megoldani, nem adtak kielégítő eredményt.

Nivin: A helyes központos befogásról. (Richtig zentrieren.) 50—52. sz. 49—52. old.

A furnírgyáraknak nem csekély gondot okoznak azok a rönkök, amelyek külpontos növésű törzsekből származnak, mert ezekből csak meglehetősen nagy anyagvesztéssel készíthetők lefejtéssel falapok.

A szerző, mint a kérdés kiváló ismerője, négy ábrában mutatja be a helyes megoldást.

REVISTA PĂDURILOR. 1939. 11. sz.

Crețoiu: Románia fás növényeinek általános földrajzi elterjedése. (Distribuția geografică generală a plantelor lemnoase din România). 897—903. old.

A *Fagus orientalis* Lipsky, *Acer tataricum* L., *Acer pseudoplatanus* L. és *Acer laetum* C. A. Mey előfordulási helyeit közli térkép-vázlatokkal.

Eliescu: Néhány szó az állománytipusok elméletéhez. (Reflecții pe marginea teoriei tipurilor de arborete). 904—909. old.

A faállomány kialakulása és a termőhelyi viszonyok közötti összefüggést magyarázza.

Sabău: A statisztika célja és jelentősége. (Scopul și importanța statisticeii). 910—925. old.

A statisztikának az élő fatömeg becslésében betölthető szerepeit tárgyaló tanulmány.

Manole: Új tájékozódás. (Noile orientări). 926—927. old

A romániai fát mindjobban keresik a Földközi-tenger országában. A szerző a faárak további emelkedésére számít.

Napi kérdések. — Ártéri erdők. (Problemele zilei — Zăvoaie, păduri de baltă). 939—956. old.

Romániának mintegy 140.000 hektár ártéri erdeje van, legnagyobb részt a Duna hullámterében. Főként fűz-, nyár- és éger-erdők. A síkvidéki lakosság faszükségletének igen jelentős része kerül ki belőlük. Az ország közgazdaságában betöltött szerepük indokoltá tette, hogy a lap szerkesztősege a *Napi kérdések* rovatában foglalkozzék velük.

Constantinescu, Marinescu, Rubțov és *Bărbulescu* ezeknek az erdőknek a gazdaságosabb kihasználását és jövedelmezőbbé tételét követelik. *Constantinescu* kísérleti eredményekre hivatkozva, a következő fajok bevezetését kívánja a megfelelő ártéri talajokra: *Quercus robur*, *Fraxinus excelsior*, *Fr. holotrica*, *Fr. americana*, *Juglans nigra*, *Taxodium distichum*, *Ulmus campestris*, *U. efusa*, *Populus canadensis* és kivételesen egyes helyeken *Robinia pseudoacacia*.

MEGVÉTELRE keressük az alant felsorolt folyóiratok egyes füzeteit, illetőleg köteteit:

Aquila I—V. évfolyamai (1894—1898).

Erdészeti Kísérletek XX. (1918) teljes évfolyama egy, és 3—4. füzet két példányban.

Erdészeti Lapok X. évfolyama (1871) két példányban.

Erdészeti Ujság IX. évfolyama (1904—1905).

Erdészeti Zsebnaptár I—II. (1882—1884.), VI. (1888.), XXVI. (1907.), XXXVI—XXXVIII. (1917—1919.) évfolyamai, utóbbi 3 kötet 2—2 példányban.

Kárpáti Vadász I—II. évfolyamai (1927—1928),

a IV. évfolyam (1930) 9., 15., 19. és 23. füzetei,

a V. évfolyam (1931) 6. füzete,

a VI. évfolyam (1932) 18., 22—24. füzetei.

Kísérletügyi Közlemények I—XVI. (1898—1913), XXII. (1918) és XXVIII. (1925) évfolyamai.

Nimród I—VIII. évfolyamai (1913—1920).

Nimród Vadászlap IX. évfolyam (1921) 1—2 füzetei.

Természettudományi Közöny XLVIII. évfolyama (1916).

Vadászat I—IV. évfolyamai (1918—1921),

a V. évfolyam (1922) 4., 6., 8., 16., 18—20., 23. és 24. füzetei,

a VI. évfolyam (1923) 1—2., 4., 8—9. és 23—24. füzetei,

a VII. évfolyam (1924) 15., 18. és 21. füzetei,

a VIII. évfolyam (1925) 2. és 23—24. füzetei.

Vadászat és Allatvilág I—XVII. évfolyamai.

Vadászlap I—XVIII. évfolyamai (1880—1897) és

a XXXIX. évfolyam (1918) 1. füzete.

Vadászat (Halászat, Weekend, Turisztika) I—II. évfolyamai (1933—1934).

Vízügyi Közlemények IX. évfolyama és az V. évfolyam (1915) 4. füzete.

Országos Erdészeti Egyesület.

KÜLÖNFÉLÉK

SZEMÉLYI HIREK.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter előterjesztésére a magyar királyi erdőmérnökök személyzeti létszámában *Szabó Benedek*, *Alberti János*, *Bárány Károly* és *Radó Gábor* főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőtanácsosokat, valamint *Szy Dénes* erdőtanácsost magyar királyi főerdőtanácsosokká, továbbá *Schmidt Vilmos* volt csehszlovák állami erdőtanácsost a VI. fizetési osztály 2. fokozatába, *Krausz János* volt csehszlovák állami erdőtanácsost, *Szilvay József* volt csehszlovák állami főerdőtanácsost és *Vorák Sándor* volt csehszlovák állami erdőtanácsost a VI. fizetési osztály 3. fokozatába magyar királyi főerdőtanácsosokká kinevezem és vitéz *Tóth László* főerdőtanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet és jelleget, *Krassay Ágoston*, *Mattyasovszky Emil*, *Kálmán Béla* és vitéz *Simonkay Gyula* erdőtanácsosoknak a magyar királyi főerdőtanácsosi címet és jelleget, *Urbánfy Jenő*, *Nádor István* és *Csernay Antal* főerdőmérnököknek a magyar királyi erdőtanácsosi címet, végül *Holbay Miklós*, *Jákó Jenő* és *Orbán László* erdőmérnököknek a magyar királyi főerdőmérnöki címet és jelleget adományozom.

Kelt Budapesten, 1939. évi december hó 31. napján.

Horthy s. k.,

vitéz gróf Teleki Mihály s. k.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a magyar királyi erdőmérnökök személyzeti létszámában *Ajtay Viktor*, *Vendrő Gyula*, *Berényi Péter*, *Harmath Ernő* és *Hartay Henrik* m. kir. erdőtanácsosi címmel felruházott m. kir. főerdőmérnököket m. kir. erdőtanácsosokká, vitéz *Kristófy Gyula* és *Olasz János* m. kir. főerdőmérnöki címmel és jelleggel felruházott m. kir. erdőmérnököket, továbbá *Galambos József*, *Zsámbor Zolt Pál*, vitéz *Lukács Károly* és *Tóth Bódog* m. kir. erdőmérnököket m. kir. főerdőmérnökökké, *Kanyó István*, *Szabó Mihály* és *Galambos Gáspár* m. kir. erdőmérnöki címmel és jelleggel felruházott m.

kir. segéderdómérnököket m. kir. erdómérnökökké, végül *Wächter Gyula*, *Karczag Gusztáv*, *Gábor Ferenc*, *Anschau Antal* és *Derzib Ödön* ideiglenes minőségű m. kir. erdómérnökgyakornokokat ideiglenes minőségű m. kir. segéderdómérnökökké kinevezte.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a magyar királyi erdómérnökök személyzeti létszámában *Cebe József*, *Szegedi Oszkár* és *Babos Károly* m. kir. főerdómérnököket m. kir. erdőtanácsosokká és *Simonkay Ferenc* m. kir. erdómérnököt m. kir. főerdómérnökökké kinevezte.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a magyar királyi erdómérnökök személyzeti létszámába *Buday Aladár* (Miskolc) és *Papp Jenő* (Kassa) volt csehszlovák állami erdőtanácsosokat, *Mauksinszky Gyula* (Ungvár) volt csehszlovák állami erdómestert és *Jurkovich János* (Miskolc) volt csehszlovák állami erdőtanácsost a VII. fizetési osztály 1. fokozatába, *Volczer Árpád* (Ungvár) volt csehszlovák állami erdómestert a VII. fizetési osztály 2. fokozatába, *Salix Gyula* (Ungvár) volt csehszlovák állami erdómestert, *Szilárd Tivadar* (Rozsnyó) és *Liha Valér* (Kassa) volt csehszlovák állami erdőtanácsosokat, valamint *Schauer Gyula* (Rimaszombat) volt csehszlovák állami főerdőbiztost a VII. fizetési osztály 3. fokozatába ideiglenes minőségű magyar királyi erdőtanácsosokká, továbbá *Lux Barna* (Füleke) volt csehszlovák állami erdómestert, *Nádai Dénes* (Komárom) és *Glock Géza* (Kassa) volt m. kir. főerdómérnököket, *Sztehla János* (Kassa) volt csehszlovák erdómestert, *Gaál Imre* (Ungvár) és *Kozony József* (Kassa) volt m. kir. főerdómérnököket, valamint *Heinecz János* (Ungvár) volt m. kir. erdómérnököt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába ideiglenes minőségű m. kir. főerdómérnökökké, végül *Kiss Aladár* (Huszt) volt csehszlovák állami főerdőbiztost, *Bauer Sándor* (Beregszász) volt m. kir. erdómérnököt a IX. fizetési osztály 1. fokozatába, valamint *Platzer István* (Szolyva) volt csehszlovák állami erdőbiztost a IX. fizetési osztály 3. fokozatába ideiglenes minőségű magyar királyi erdómérnökökké kinevezte.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *Gerencsér István* m. kir. erdómérnököt Kassáról, *Jablánczy Sándor* m. kir. segéderdómérnököt Balassagyarmatról a bustyaházai m. kir. erdőigazgatóságához, *Szabó Ferenc* m. kir. erdómérnökgyakornokot Szombathelyről Ungvárra, a malomréti kincstári fűrészhez és *Batta Bertalan* m. kir. erdómérnökgya-

kornokot Nagybereznáról Nagyboöcskóra a kincstári fűrészhez áthelyezte.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *Zsák Lajos* m. kir. erdőtanácsost Szegedről, *Dobó Jenő* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Kaposvárról és *Karner Kálmán* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Miskolcra a m. kir. erdőigazgatósághoz Rahóra áthelyezte.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a miniszteri számvevőszéki tisztviselők létszámában *Halasi Pál* (Kassa) m. kir. II. osztályú főerdőszámintézői címmel és jelleggel felruházott erdőszámintézőt és *Török Ferenc* (Miskolc) m. kir. II. osztályú főerdőszámintézői címmel felruházott erdőszámintézőt m. kir. II. osztályú főerdőszámintézőségi, *Budaházy László* (Ungvár) m. kir. erdőszámintézői címmel felruházott erdőszámvizsgálót m. kir. erdőszámintézőségi, *Szabó Lajos* (Miskolc) m. kir. erdőszámellenőrt m. kir. erdőszámvizsgálóvá és *dr. Keresztes József* (Szeged) m. kir. erdőszámellenőrt m. kir. erdőszámvizsgálóvá kinevezte.

AZ ÁLLAMI ERDŐMÉRŐI KAR SÉRÉLMEI A KÉPVISELŐHÁZBAN.

Hendrey József képviselő kartársunk — amint ezt már lapunk előző számában is jeleztük — a képviselőház 1939. évi december hó 7-iki ülésén hosszabb beszédben foglalkozott erdőgazdaságunk helyzetével.

Fejtegetéseit az ország faellátásának a vizsgálatával kezdte és ezzel kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy az *Alföld fásítását* — a hezvéje füzözöz súlyos közgazdasági érdekekre való tekintettel — a jövözben is *fözözöz erözvel* kell folytatni.

A továbbiakban szözvé tette a tűzifaárak szabályozását, ezután pedig rátért az állami erdőmérözki kar nehéz helyzetére és szöz szerint a következözket mondta:

„... Engedje meg a t. Ház, hogy a magyar erdőmérözki kar régi jogos panaszait hozzam ide. (*Halljuk! a közében.*) Elözre böcsötöm, hogy felszözlalásomnak ez a része nem a jelenlegi földművelésügyi miniszternek és a kormányznak szöz, mert hiszen a kormányznak eddigi rövid müközése alatt nem is volt még módjában ez az évek óta elhanyagolt ügyet orvosolnia. Szavaimat és kérésimet inkább a pénzügyminiszter úrhoz és a t. Ház azon t. tag-

jaihoz intézem, akik kevésbé ismerik a magyar erdőmérnöki kar mostoha és már *a lehetetlenséggel* határos helyzetét. Ez a társadalmi osztály szétszórtan, távol minden kultúrközponttól éli a maga életét, amely állandó harc a természet mostoha erőivel és küzdelem az időjárással, járványokkal és elemi csapásokkal. Hivatásuk a határszéleken, nemzetiségi vidékekhez köti az erdőmérnököket, ahol sokszor súlyos politikai viszonyok között mindig hűségese zászlóvivői és harcosai voltak a szentistváni gondolatnak, megbízható támaszai a rendnek és kitartó munkásai a szebb magyar jövőnek. Szolgálati lakóhelyük miatt a legtöbben gyermekeiket már az elemi iskolától kezdve házon kívül kénytelenek neveltetni és hivatásuk magával hozza azt, hogy ruházkodásra kétszerannyit kénytelenek fordítani, mint a más hivatást betöltő tisztviselőtársaik. Mégis, t. Ház, 20 év óta egyebet sem láttunk, mint ennek az értékes társadalmi osztálynak háttérbeszorítását.

T. Ház! Ezeket a panaszokat több ízben szóvátette már az Országos Mérnöki Kamara és az Országos Erdészeti Egyesület, azonban ezek a panaszok a régi kormányznál mindig süket fülekre találtak. Azért hozom ide ezt a kérdést, mert a mostani kormánynak köszöni a magyar erdőmérnöki kar az első nagy horderejű lépést, amely abból állott, hogy az eddigi 192-es létszámot 409-re emelte és mert bízom abban, hogy a kormány továbbra is megértést fog tanúsítani és orvosolni fogja a magyar erdőmérnöki kar jogos kívánságait.

Érthető, hogy a legutóbbi kinevezések alkalmával kinevezett 217 erdőmérnök legnagyobb részét az érényben volt költségvetési keretek miatt előrehaladott kora ellenére is csak segédmérnöki és gyakornoki minőségben lehetett kinevezni és a tulajdonképpen bearányosítás csak később következik be. Én azonban arra kérem a pénzügyminiszter urat, hogy ezt a bearányosítást ne fokozatosan, több évre elosztva hajtsa végre, hanem járuljon hozzá ahhoz, hogy a bearányosítás sürgősen és véglegesen legyen elintézve.

Hogy mennyire méltányos az erdőmérnöki karnak ez a kívánsága, ezt a következő adatokkal leszek bátor bizonyítani: A mostani 409-es létszámból az V. fizetési osztályba tartozik hat állás, vagyis az összes állásoknak 1.5%-a, a VI. fizetési osztályba 30 állás, vagyis 7.4%, a VII. fizetési osztályba 58 állás, vagyis 14.1%, a VIII. fizetési osztályba 60, vagyis 14.8%, a IX. fizetési osztályba 64 állás, vagyis 15.7%, a X. fizetési osztályba 93 állás, 22.4% és a fizetési osztályba be nem sorozott gyakornokokra 98 állás, vagyis 24.1% esik. Ilyenformán a két legalacsonyabb, tehát a IX. és X. fizetési osztályra és a gyakornoki állásokra az egész létszámnak 62.3%-a esik.

Azt hiszem, hogy ezekhez az adatokhoz bővebb kommentárokat fűzni nem kell. Hogy mégis teljes legyen a kép, szükségességnek tartom különösen az alsóbb kategóriákba tartozó erdőmérnökök koráról is tájékoztatni a t. Házat: A fizetési osztályba be nem sorozott 98 gyakornok 10%-a 22 éves, 56%-a 26–30 éves, 25%-a 31–35 éves, 9%-a 36–40 éves. A X. fizetési osztályba, tehát a legalacsonyabb osztályba tartozó 93 mérnökből 1% 28 éves, 14% 31–35 éves, 42% 36–40 éves, 28% 41–45 éves, 14% 46–50 éves. A IX. fizetési osztályba tartozó 64 mérnökből 2% 31–35 éves, 29% 36–40 éves, 48% 41–45 éves, 19% 46–50 éves és 1% 51 éven felül.

Nem akarom a t. Ház türelmét ezekkel a szomorú statisztikai adatokkal továbbra is igénybe venni és csak annyit jegyzek meg, hogy a VIII. fizetési osztályba tartozó 60 mérnök 58%-a, tehát több mint fele, 46–50 éves, a *VII-ben pedig 46 éven alóli egy sincs*. Méltóztassanak bármelyik tárca letárgyalt költségvetését áttanulmányozni: ilyen szomorú viszonyokat egy foglalkozási ágban sem találunk. De különösen szembetűnő a helyzet akkor, ha az állami szolgálatban működő szaktisztviselők státusát összehasonlítjuk a fogalmazói kar státusával, mely utóbbiak 8 évi külső szolgálat után, tehát átlag 30 éves korukban a VIII. fizetési osztályban kezdik meg szolgálatukat, holott a mérnökök és gazdászok legnagyobb része ebben a korban még gyakornoki minőségben ábrándozik nősülésről, családalapításról és egy szebb jövőről.

Amikor ezt a kérdést a t. Ház elé hozom, hangsúlyozni kívánom, hogy a mérnöktársadalomtól távol áll az, hogy úgy állítsa be ezt a kérdést, mintha a diplomások között harcot akarna indítani az elsőbbségért; a mérnöktársadalom nem kíván mást, mint a nemzeti ujjaépítésből kivenni azt a részt, amely őt képzettségénél fogva megilleti és betölteni azokat a munkaköröket, amelyeket a technikai kultúra rohamos fejlődése és a változott gazdasági viszonyok mellett csak szakemberek tudnak eredményesen ellátni...“

Reméljük, hogy a komoly érdeklődéssel fogadott és mély benyomást keltett felszólalásnak meg is lesz a kívánt eredménye.

*

Helyreigazítás. Lapunk előző számában az Országos Erdőgazdasági Tanács tagjaiul javasoltak névsorában (1145. old. utolsó sor) tördelési hiba következtében kétszer szerepel *Ajtay Jenő* és *vitéz Lámfalussy Sándor* neve. A javasolt erdőbirtokos-pótagok: *dr. gróf Forgách Balázs* és *dr. Papp-Szász Tamás*.

Az „Erdészeti Lapok“ 1940. évi I. füzetének HIRDETÉSEI.

**A lap irányával nem ellenkező hirdetéseket mér-
sékelt díjszabás mellett közlünk.**

Díjszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) borgis betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint 30 fillér. (Egyszeri megjelenés mellett egy egész oldal ára 48 P.) Táblázatos és borgis betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetéseket másfélszeres egységárral számítunk. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

A támpéldány ára füzetenként 2 P.

Külön mellékletek megegyezés szerint.

Adóügyekben előfizetőinknek díjmentesen szolgál felvilágosítással az Adó és Könyvvitel szerkesztősége, IX., Ferenc-körút 37 szám. Telefon: 32-2-60.

SILVA

Erdőgazdasági Vállalat k. f. t. Körmend

Erdeimag - nagykereskedés.

Magpergetőgyár. ❖❖ Csemetekertek.

Központ: Körmend, telefon 52 ● Fióktelep: Zalaegerszeg, telefon 19

Ajánl: Kiváló minőségű, elismert legmagasabb csiraképességű, saját pergetésű **fenyőmagvakat**, hazai és szlavóniai származású **tölgy- és csermakkot**, mindennemű **erdészeti és gyümölcsmagvakat** erdőgazdaságok, gyümölcsfaiskolák és kertészetek részére. Mindennemű **erdei csemetéket, diszfenyőket, disz- és sorfákat, diszcserjéket, rózsákat, gyümölcsvadoncokat és gyümölcsfákat**, valamint az összes egyéb **faiskolai termelvényeket** saját nagyterjedésű és mintaszerűen kezelt csemetetelepeiről.

A PICETOL vadragás elleni védőszer magyarországi kizárólagos képv.

A Magyar Faiskolai Szövetség tagja.

Ügyv. igazgató: **Thiringer János** okl. erdőmérnök, a cég beltagja.

ERDÉSZETI MAGNAGYKERESKEDÉS

és csemetekerti cég

KEINER REZSŐ

okl. erdőmérnök

Budapest, I., Fery Oszkár-utca 34.

Telefon:
155-641

Sürgőnycím:
KEINERMAG BUDAPEST

(Keresztény cég)

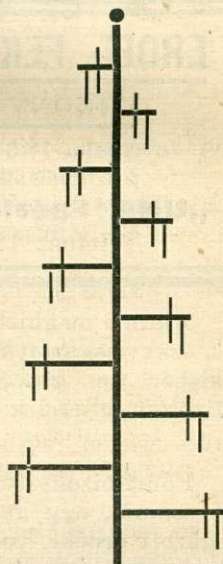
AJÁNLOK: fenyő- és lombfa-magvakat, kocsányos-, kocsánytalan- és csermakkot, fenyő- és lombfa-csemetéket.

VESZEK: tűzifát, szerfát, fűrészanyagot.

HÖNIG MŰR

vásárol: erdőket, kitermeléseket,
tűzifát és mindenfajta szerfát; elad:
tűzifát és kemény fűrészanyagokat.

Budapest, VII., Dohány-u. 14. Telefon. 14-36-98.

W Mindenféle tűzifát, szec-
fát, valamint tüzi- és szec-
fatermelést a legelőnyö-
sebb egységáron minden
mennyiségben vásárolunk

Winter Hermann Rt.

Budapest, V., Vilmos császár-út 72. Tel.: 1-112-69

ERDEI-, FEKETE-, LUC-, JEGENYEFENYŐT,

VÉKONY GÖMBÖLYEGFAT VEZETÉKOSZLOPOK

céljaira 7-8 méter hosszúságtól felfelé minden hosszban kész-
pénzfizetés ellenében magas áron vásárolunk. Ajánlatokat kérünk.

„UNA“ Faértékesítő rt., Budapest V, Nádor-utca 21

Telefon: 129-451* szám alá

Fiatal, megbízható, az erdészet minden ágában jártas, éré-
lyes, szakvizsgázott **erdőőr**t keres április hó 1-én történő belépésre
a kishéri m. kir. állami ménesbirtok igazgatósága Kisbéren.
A fizetési feltételek ugyanott megtudhatók.

Főúri-bizonyítványokkal és kitűnő ajánlásokkal rendelkező,
37 éves, nős, egy gyermekes, nagy uradalmakban szolgált, szak-
vizsgázott **erdőőr**, volt urad. erdész, önálló erdőkezelő, aki január
20-án szerel le, azonnali vagy későbbi elhelyezkedést keres.
Szalay Tivadar, Veszprém, Jeruzsálem-u. 5.

ELŐFOGOLY-CSERE.

Vérfelfrissítés céljaira keresünk félig kötött (vályog) talajokról származó **foglyokat** cserébe. Az ajánlatokat: *Herceg Festetics zsitfai erdőgondnoksága*, Vizyár, Somogy megye címre kérjük küldeni. Ugyanitt fácántyúkért kakas-csere is előjegyezhető február 1-ig.

HIRDETMÉNY.

A leleszi volt úrbéres közönség a Lipcsemező község (Máramaros vm.) határában fekvő **1545 kat. hold kiterjedésű erdejét** elszándékozik adni. A faállomány nagyrésze bükk. Szomszédságában kincstári erdőség. Vadállománya: szarvas, vaddisznó és őz. Vasúti állomás: Dolha 8 és Huszt 20 km. Jókarban lévő műúton közelíthető meg.

Bővebb felvilágosítást a leleszi úrb. vezetőség, vagy a leleszi körjegyzői hivatal (táv. b.: Lelesz 3. Zemplén vm.) nyújt.

FAÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Abauj-Torna vármegye Jászó községének előljárósága *1940 január hó 20-án délelőtt 10 órakor* Jászó község házában tartandó szóbeli és zárt írásbeli árverésen eladja a község tulajdonát képező erdőben 1—534 számban megjelölt álló tölgyfáinak mintegy **300 köbméterre becsülhető rönkö- és bányafa-anyagát** a vevő által kívánt méreteken és megadandó egységárért.

A zárt írásbeli ajánlatokat 1940 január hó 19-én déli 12 óráig a kassai m. kir. erdőfelügyelőséghez (Szent Lénárt-u. 9. sz.) kell beadni.

A kikiáltási ár: 9000 (kilencezer) pengő. A bánatpénz 10%. Utóajánlatokat egyáltalában nem fogadunk el.

A részletes árverési és szerződési feltételek a kassai m. kir. erdőfelügyelőségnél és Jászó község házábanál tekinthetők meg.

Kelt, Jászón, 1940 január hó 5-én.

35/1940.

Előljáróság.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Gróf Sigray Antal ivánci uradalmának erdőhivatala pályázatot hirdet **erdőmérnök-gyakornoki** állásra. Pályázhatnak oklevéllel rendelkező nőtlen egyének. Javadalmazás: természetbeni egy szobás lakás, fűtés, világítás, 1800 P évi készpénzfizetés, uradalmi orvos és gyógyyszer.

Az állás azonnal elfoglalható. A pályázat beadási határideje: 1940 január 30. Okmányokat egyelőre nem kell mellékelni. A kérvényt az uradalom erdőhivatalához Ivánc (Vas m.) kell címezni.

Erdőgazdaság kezelését, vezetését, felügyeletét vállalná 35 évi gyakorlattal rendelkező **erdőmérnök**. Címe a kiadóhivatalban.

FAELADÁSI HIRDETMÉNY.

Alsóbisztra község volt úrbéresei (huszti járás) erdőbirtokossági társulata 1940 január 18-án d. e. 10 órakor Alsóbisztrán (Máramaros vármegye) a község házában tartandó zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött, szóbeli nyilvános árverésen eladja az Alsóbisztra község határában fekvő erdőbirtokának a B. üzem. oszt. 17/a. és f.—d. erdőrészeiben évi vágásra kijelölt mintegy 18,5 k. h. területen lévő 3023 m³-re becsült, a B. 18/a. erdőrészben 1,2 k. h. területeken 288 m³-re becsült tővön álló **bükk-szerszám- és tűzifáját**.

A kikiáltási ár a 17/a. és f.—d. erdőrészekben 6650 pengő, a 18/a. erdőrészben 1296 pengő. A bánatpénz a 17/a. és f.—d. erdőrészekben 1330 pengő, a 18/a. erdőrészben 260 pengő.

Kikiáltási áron aluli ajánlatokat nem fogadunk el.

Ha az árverés eredménytelenül végződné, ugyanakkor d. e. 11 órakor új árverést tartunk, amelynél a kikiáltási áron aluli árat is elfogadunk.

Alsóbisztra, 1939 december 29.

Voucsuk György s. k.,
elnök.

FAELADÁSI HIRDETMÉNY.

Alsóapsa község nemesi közbirtokossága 1940. évi január hó 16-án délelőtt 10 órakor Alsóapsán a község házában zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverésen eladja az Alsóapsa község határában fekvő rendszeres jóváhagyott gazdasági üzemtervvel kezelt erdőbirtokán rendkívüli fahasználatra engedélyezett és az erdőbirtok I. erdőrészletében kijelölt mintegy **25.000 m³-re besült tővön álló bükk-fatömeget** szállaló vágással. A vágásra kijelölt bükkfákat mellmagasságban sorszámokkal és a gyökereken hivatalos bélyegzővel jelöltük meg.

Az erdőbirtok a Nagybocskó—Kalinfalva műút mellett, Apsica nevezetű helységtől mintegy 2,5 km távolságra fekszik. A kikiáltási ár 55.000 P., a bánatpénz 10.000 P.

Az árverési feltételek megtekinthetők a técsői m. kir. erdőfelügyelőségi kikirendeltségnél a hivatalos órák alatt és alulírottánál.

Alsóapsa, 1939 december 28-án.

Moys Pál,
közbirtokossági elnök.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Sátoraljaújhely megyei város közönségének tulajdonát képező erdőnek a város határában fekvő Veresföld elnevezésű részben kijelölt **3784, azaz háromezerhétyszáznyolevannégy drb.** tövön álló, 18—59 cm mellmagassági átmérőjű tölgyfára, amely összesen mintegy **2892 m³**, azaz kétezernyolcszázkilencvenkettő m³ fatömeget képvisel, *1940. évi február hó 1. napján délelőtt 11 órakor Sátoraljaújhelyben a városháza I. emelet 6. számú hivatali helyiségében írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverést tartok. Az eladásra kerülő fatömegeből körülbelül 2102 m³ szerfa, a többi tűzifa.*

A kikiáltási ár: **97.000 ar. P.**, azaz Kilencvenhétézer arany pengő, amelyen alul az árverésre kerülő fatömeg el nem adható.

A bánatpénz a kikiáltási ár 15%-a, vagyis **14.550 ar. pengő**, azaz Tizennégyezeröttszázötven ar. pengő; ezt az összeget a szóbeli nyilvános árverésen való részvétel esetén az árverési feltételek aláírása alkalmával az eljáró tanácsnok kezeihez kell lefizetni, zárt írásbeli ajánlat esetén az ajánlathoz a város pénztárába való befizetést igazoló nyugta csatolandó, vagy a 4260/1929. M. E. számú rendelet IV. mellékletének névjegyzékében felsorolt és az I. és II. curiába tartozó pénzügyezetek valamelyike által kiállított garancia-levelet, vagy betétkönyvet kell az árverést vezető tanácsnok kezeihez letenni, illetve a zárt írásbeli ajánlathoz csatolni.

A részletes árverési feltételek, valamint a szerződési feltételek hivatalom irattárában, valamint a sátoraljaújhelyi m. kir. erdőfelügyelőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, vagy kívánatra felbélyegzett boríték csatolása mellett azokat hivatalom megküldi.

A zárt írásbeli ajánlatokat legkésőbb 1940. évi február hó 1. napján d. e. 10 óráig kell hivatalom iktatójához benyújtani.

A zárt írásbeli ajánlatokat csak az esetben veszem figyelembe, ha azok lepecsételt, zárt borítékban vannak, amely kívül: „Ajánlat a sátoraljaújhelyi veresföldi tölgyfa árverésére“ felírást viseli, a megajánlott vételárat szóval és számjegyekkel tisztán és olvashatóan tüntetik fel és azt a kijelentést tartalmazza, hogy az ajánlattevők az eladás tárgyát és az árverési, valamint a szerződési feltételeket ismerik és magukat azoknak alávetik és végül úgy vannak aláírva, hogy az aláírásból az ajánlattevő neve, cége, lakhelye és postai címe pontosan megállapítható. Az elkészen érkezett, távirati és utóajánlatokat, valamint feltételes és a megállapított feltételektől eltérő ajánlatokat figyelembe nem veszem.

Sátoraljaújhely, 1940 január hó 5.

*Dr. Azary Prihoda József s. k.,
v. főjegyző, polgármester h.*

19.280/1939. szám.

HIRDETMÉNY.

Kassa thj. sz. kir. város nyilvános árlejtés útján eladja tővön az erdőben a magyarországi erdőbirtokán az 1940. évben termelhető **3674 m³**-re becsült **tölgy szerfáját** és **6205 m³**-re becsült **fenyő szerfáját**.

A termelést és a vágáshulladéknak a vágásterületről való eltakarítását legkésőbb 1940. évi március hó 31-ig, továbbá a ki-termelt faanyagoknak az erdőből való kiszállítását legkésőbb 1940. év június hó végéig kell befejezni.

A részletes eladási feltételek Kassán, a városi erdőhivatalban, Fő-utca 114. szám alatt, a délelőtti órákban megtekinthetők és 2 pengő önköltségi ár lefizetése ellenében beszerezhetők.

A zárt és lepecsételt borítékba helyezett írásbeli ajánlatok Kassa szab. kir. város polgármesteréhez címezve, legkésőbb *1940 január hó 20-án déli 12 óráig* a városi erdőhivatalban nyújtandók be.

A város törvényhatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket szabadon választhassa, vagy valamennyit elutasíthassa.

Minden ajánlattevő tartozik ajánlatához csatolni a cégjegyzésével és aláírásával ellátott részletes eladási feltételeket, valamint a megajánlott vételár 10%-ának, de a tölgyszerfánál legkevesebb 7500 pengő, a fenyőszerfánál legkevesebb 12.500 pengő biztosíték letételét igazoló elismervényt, annak jeléül, hogy az azokban foglaltakat tudomásul vette és magára nézve kötelezőeknek elismeri.

Késpénz-biztosíték helyett valamely jónevű belföldi bank által kibocsátott, az előírt összegre szóló, nem zárolt betétkönyv is letételhető.

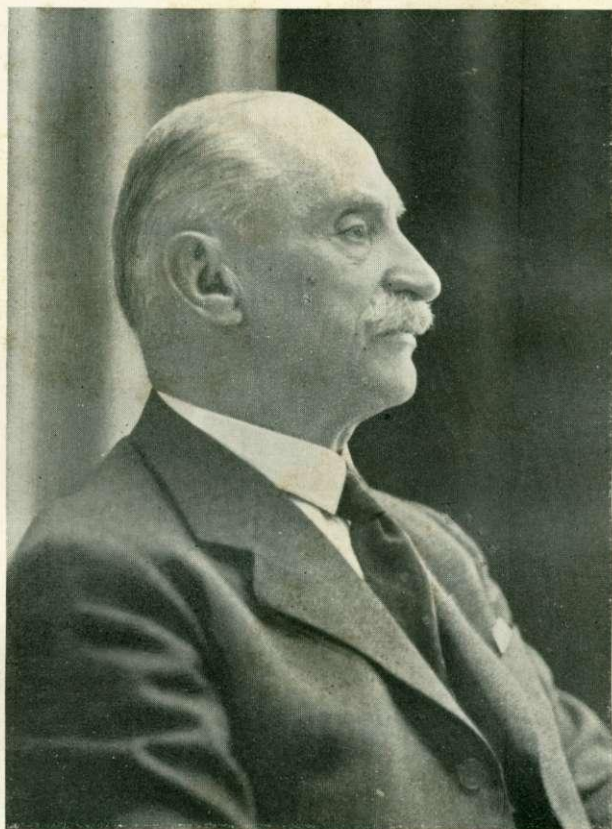
A letett biztosítékot azoknak az ajánlattevőknek, akiknek ajánlatát a törvényhatóság el nem fogadta, a döntés megtörténte után azonnal visszaadja. Az ajánlatok egymástól elkülönítve nyújtandók be a tölgyszerfára és külön a fenyőszerfára.

Kassa, 1940 január 2.

Dr. Pohl Sándor s. k.,
polgármester.

427/1940. polgm. szám.

KAÁN KÁROLY †

1867—1940